

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

2 0 0 2

AVAINTIETOJA HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu (HKKK) on Suomen suurin kauppatieteellistä tutkimusta ja opetusta harjoittava yksikkö. Yliopistossa voi suorittaa kauppatieteiden tohtorin, lisensiaatin, maisterin ja kandidaatin tutkinnon.

Perustamisvuodesta 1911 lähtien HKKK:sta on valmistunut kaikkiaan yli 12 224 alemman kauppatieteellisen tutkinnon, 8 706 ylemmän tutkinnon, 306 kauppatieteiden lisensiaatin ja 211 tohtorin tutkinnon suorittanutta henkilöä suomalaisen ja kansainvälisen elinkeinoelämän palvelukseen.

	2001	2002	verrattuna edellisvuoteen %
Maisterintutkintoja	320	360	12,5
Kandidaatintutkintoja	57	45	-21,1
Lisensiaatintutkintoja	9	10	11,1
Tohtorintutkintoja	16	17	6,3
KTM-opiskelijoita	3 490	3 633	4,1
KTK-opiskelijoita, Mikkelin	79	148	87,3
MBA-ohjelman suorittaneita	70	72	2,9
Täydennyskoulutuksen kurseja ja ohjelmia	350	308	-12,0
Opetus- ja tutkimushenkilökuntaa	217	218	0,5
Muuta henkilökuntaa	209	210	0,5
Valtion talousarviorahoitus (Milj. €)	21,2	22,1	4,0
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot (Milj. €)	7,2	6,7	-0,07
Muu rahoitus (Milj. €)	6,3	7,6	0,2

HKKK Holding Oy -konsernin liikevaihto 11,2 miljoonaa euroa.

ARVOT

Toiminnassaan Helsingin kauppakorkeakoulu

- keskittyy korkeatasoiseen ja innovatiiviseen tutkimukseen, opetukseen ja talouselämän kehittämiseen
- kannustaa kyvykkäitä ja aikaansaavia yksilöitä ja ryhmiä
- sitoutuu tukemaan työyhteisöjen monimuotoisuuden kehittymistä
- vahvistaa yhteisöllisyyttään ja vaalii yhteisössä toimivien hyvinvointia
- osoittaa kansallista vastuuntuntoa ja on kaikissa toiminnoissaan kansainvälinen.

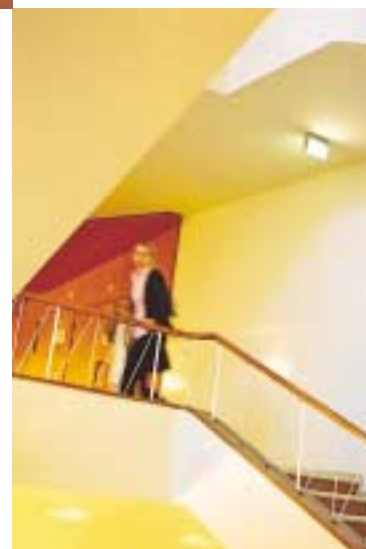
Helsingin kauppakorkeakoulu noudattaa kaikessa toiminnassaan hyviä eettisiä periaatteita, arvostaa rehellisyyttä ja toisten kunnioittamista sekä ottaa huomioon tasa-arvon ja kestäväen kehityksen näkökohdat.

VUOSIKERTOMUS 2002

SISÄLTÖ

<i>Missio</i>	2
<i>Rehtorin tervehdys</i>	3
<i>Strategia</i>	4
<i>Vuosi 2002</i>	5
<i>Perusopetus</i>	8
<i>Opetus- ja tutkimuslaitokset</i>	13
<i>Jatkokoulutus</i>	24
<i>Tutkimus</i>	25
<i>Koulutuspalvelut</i>	29
<i>Tutkimuspalvelut</i>	32
<i>Tietopalvelut</i>	33
<i>Tietohallinto</i>	34
<i>Sidosryhmäsuhteet</i>	35
<i>Tukisäätiö</i>	38
<i>Talous</i>	39
<i>Hallintoelimet</i>	43
<i>Yhteistyöyliopistot</i>	44

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN MISSIO

OLEMASSAOLON PERUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulu on Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, jolla on valtakunnallinen erityistehtävä uuden kauppatieteellisen tiedon tuottamisessa, alan koulutuksessa ja sen kehittämisessä sekä yritys yhteistyön rakentamisessa.

Helsingin kauppakorkeakoulu tarjoaa innostavan toimintaympäristön ihmisille, jotka haluavat luoda taloudellista tietoa, ja oppimisympäristön, jossa kasvaa asiantuntevia, laaja-alaisia, kansainvälisiä ja eettisesti vastuuntuntoisia henkilöitä. Kansainvälisesti korkeatasoisen tutkimuksen ja opetuksen avulla yliopisto syventää kansallista taloudellista tietämystä ja toimii siten taloudellisen ajattelun suunnannäyttäjänä ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

TAVOITETILA

Helsingin kauppakorkeakoulu pyrkii jatkuvasti olemaan Suomen johtava kauppatieteellinen yksikkö, saavuttamaan arvostetun aseman Euroopan kauppatieteellisessä tutkimuksessa ja opetuksessa sekä verkottumaan globaalisti näkyvällä tavalla.

Tavoitteena on, että Helsingin kauppakorkeakoulun opetuksen ja tutkimuksen laitokset sekä elinikäisen oppimisen ohjelmat ovat Suomessa alansa johtavia yksiköitä. Kehitämme huippuyksiköitä niin, että ne lukeutuvat erityisalojensa kansainväliseen parhaimmistoon. Kirjaston tavoitteena on palvella valtakunnallisesti taloustieteellisenä keskuskirjastona.

Rekrytoimme määrätietoisesti parhaat suomalaiset tutkijat, opettajat, opiskelijat sekä hallinto- ja tukipalveluhenkilöt. Lisäämme ulkomaista rekrytointia.

Verkotomme globaalisti entistä monipuolisemmin tavoin. Lisäämme kansainvälistä yhteistyötä tutkimuksessa ja opetuksessa: nostamme ulkomaisten opiskelijoiden ja tutkijoiden määrää, lähetämme nuoria tutkijoita parhaimpiin yliopistoihin ja kehitämme yhteistyötä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINNAN SUUNTAAMINEN

Helsingin kauppakorkeakoulu on korkeimman kauppatieteellisen koulutuksen täyden palvelun tuottaja. Tarjoamme suomen- ja englanninkielistä perustutkinto-opetusta ja tutkijakoulutusta sekä keskitymme erityisesti maisterin- ja tohtoritutkintoihin. Lisäämme kansainvälistä elinikäistä asiantuntija- ja johtajakoulutusta.

Akateemisessa tutkimuksessa keskitymme liiketaloustieteeseen ja kansantaloustieteeseen. Valtakunnallisena kauppakorkeakouluna tehtävämme on kehittää kaikkia keskeisiä kauppatieteiden aloja; erityisesti panostamme kansainvälisesti korkeatasoisiin tutkimusryhmiimme.

Palvelututkimuksessa ja yritys yhteistyössä toimimme johtavien suomalaisten suuryritysten ja innovatiivisten pk-yritysten sekä kansainvälisten yritysten kanssa.

TOIMINTATAPAMME

Teemme tieteellistä tutkimusta ja tarjoamme opetusta älyllisen kilvoittelun, ajatuksenvapauden ja aktiivisen osallistumisen hengessä.

Toimimme yliopistossamme avoimesti, yhteistyöhenkisesti ja yhteisvastuullisesti. Kokoamme voimia laaja-alaisiin tutkimus- ja opetushankkeisiin. Parannamme henkilöstön työedellytyksiä ja viihtyvyyttä sekä tarjoamme mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja haastavaan yritys yhteistyöhön.

Taloudellisen autonomian ja selkeän vastuunjaon avulla vapautamme luovaa energiaa yhteisön kehittämiseen. Annamme tunnustusta laadukkaasta työstä ja luomme myönteisen ilmapiirin, jossa Helsingin kauppakorkeakoulun menestys on koko yhteisön ylpeydenaihe.

REHTORIN TERVEHDYS

HIENOSÄÄTÖÄ

Amerikkalaisilla on tapana sanoa, että ”Älä korjaa sitä, mikä ei ole rikki – Don’t fix it if it is not broken”. Tämä sanonta on sekä viisas että vähemmän viisas. Vähemmän viisas se on silloin, kun se merkitsee, että mahdollisesti parempia toimintamuotoja ei edes harkita, jos pärjätään joten kuten. Viisas se on silloin, kun muutoksia tehdään vasta tarkan harkinnan jälkeen.

Mielestämme olemme tehneet viime vuosina tarkoin harkittuja missio- ja strategiapäätöksiä. Olemme verkostoituneet akateemisesti ja liiketoiminnallisesti sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Olemme painottaneet laatua ylimpänä kriteerinä ja testanneet, kuinka siinä pärjäämme. Olemme pyrkineet palkitsemaan tutkijoita, opettajia, opiskelijoita ja hallintohenkilökuntaa poikkeuksellisista saavutuksista. Suuret linjat vedettiin jo ennen vuotta 2002. Vuonna 2002 olemme sen sijaan pyrkineet toimeenpanemaan ja hienosäätämään jo tehtyjä päätöksiä. Mielestäni varsin tyydyttävästi. Tutkijat ja opettajat tarvitsevat työrauhaa, jota suuret muutokset aina häiritsevät. Matkan varrella olemme kuitenkin harkiten valmistautuneet tuleviin isompiin muutoksiin. Tällaisia tulevat olemaan tutkinno uudistus ja mahdolliset organisaatiouudistukset niihin liittyvine järjestelyineen.

Vuotta 2002 varjosti rehtori Kasasen melkein koko vuoden kestänyt sairausloma. Onnea meillä on ollut sikäli, että vuosi 2002 ei ollut ns. vaikeiden vääntöjen vuosi. Ne olisivat olleet ilman rehtori Kasasta erikoisen vaikeita. Hänen sitkeydelleen ja tarmolleen kun ei löydy vertaista. Sitkeyttä kaivataan, sillä edessä on taas melkoisella varmuudella työntäyteinen vuosi.

Olli Ahtola
1. vararehtori

Eero O. Kasanen
rehtori

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN STRATEGISET PAINOPISTEALUEET

STRATEGISET KEHITTÄMISKOHEET

Helsingin kauppakorkeakoulua kokonaisuudessaan kehitetään jatkuvan laadun parantamisen, kansainvälisten vertailujen ja akkreditoitien avulla.

Lähivuosina kehitetään erityisesti seuraavia kohteita. Strategisten kehittämiskohteiden etenemistä seurataan ja kohteiden valikoimaa tarkistetaan vuosittain.

1. Liiketoimintaosaaminen tietoyhteiskunnassa

Teemaa kehitellään vahvuusalueena tutkimushankkeissa, opetuksessa, koulutusohjelmissa, elinikäisessä oppimisessa, tietopalveluissa, yritysyhteistyössä sekä yliopistomme markkinoinnissa ja viestinnässä.

2. Kannustava tutkimusympäristö

Tutkijan urapolkua kehitetään houkuttelevaksi. Erityisesti nuorten tutkijoiden tutkimuksen perusedellytyksiä parannetaan. Tutkijoille luodaan tutkimuksen laatua, vaikuttavuutta ja kansainvälistymistä tukevia kannustinjärjestelmiä sekä tutkimuskausia.

3. Innostava oppimisympäristö

Opetuksen monipuolista vuorovaikutteisuutta ja ongelmalähtöisyyttä lisätään. Kansainvälistä yhteistyötä, virtuaalioppimisympäristöjä ja yrityskontakteja hyödynnetään opetuksessa.

Opintojen suunnitelmallista ohjausta edistetään. Aine- ja kurssivastaavien vastuuta opetuksen kehittämisestä ja laadusta korostetaan.

Opiskelijoiden ja opettajien kansainvälistä vaihtoa tehostetaan.

Opetusryhmien tarkoituksenmukaisen koon suunnitteluun paneudutaan.

4. Kehittyvä hallintopalvelu

Hallintopalvelujen organisaatiota kehitetään tukemaan tehokkaasti opiskelijan, opettajan ja tutkijan työtä. Hallintopalveluissa sovelletaan parhaita käytäntöjä. Yliopiston henkilöstön hyvinvointi on erityisenä painopistealueena.

5. Helsinki Business Campus

Helsinki Business Campus -hankkeen avulla yksiköt sijoitetaan toistensa läheisyyteen ja kehitetään moniroolista asiantuntijaorganisaatiota, jossa asiantuntijat liikkuvat työtehtävissään eri osa-alueiden välillä. Yliopistomme brandi on toimintoja yhteensitova tekijä. Mikkelin Business Campusta kehitetään samoilla periaatteilla.

VUOSI 2002

Helsingin kauppakorkeakoulu palasi 90-vuotisjuhla-vuoden jälkeen arkeen keskittyen hoitamaan perustoimintojaan ja vahvistamaan tavoitteidensa mukaisesti strategisii painopistealueitaan. Keskeisellä sijalla toiminnassa olivat tutkimuksen ja opetuksen kehittämisen ohella kansainvälisten ja kotimaisten suhteiden tiivistäminen yliopistojen, yritysten ja yhteiskunnan kanssa. Partnership-toiminta sekä muu yhteistyö yritysten kanssa, samoin kuin alumnitoiminta Studia Economica -luentosarjoineen, vuosikurssitapaamisineen ja muine tapahtumineen toivat monia uusia innostuneita henkilöitä yliopistomme piiriin.

TEEMANA LIIKETOIMINTAOSAAMINEN

HKKK:n strategiaa yhdistävä Liiketoimintaosaaminen tietoyhteiskunnassa -teema oli vahvasti esillä vuoden 2002 aikana. Tavoitteena oli löytää uusia keinoja tämän vahvuusalueemme kehittämiseen yliopistomme sisällä sekä sen soveltamiseen eri yhteistyökumppaneiden kanssa yhteiskunnallisen palvelutehtävämme toteuttamisessa. Näkyvimpiä tuloksia olivat monet ulkoisille sidosryhmille suunnatut seminaarit ja tapahtumat, kuten laajapohjaisena yhteistyönä syksyllä 2002 toteutettu liiketoimintaosaamisen foorumi, jossa sovellettiin onnistuneesti uusia ryhmädynamiikkaan perustuvia opetusmuotoja.

TUTKIMUSEDELLYTYKSET JA -HANKKEET KEHITYIVÄT

HKKK:n tutkimusedellytykset ovat kehittyneet mm. sapattivuosiikäytännön aloittamisen, tutkimus- ja innovaatiopalveluihin ja -ympäristöön panostamisen sekä rahoituksen kohdistamisen kautta. Kauppätieteellisen alan niukat voimavarat asettavat kuitenkin huomattavia rajoitteita nopealle edistymiselle tutkimuksen saralla. Tutkijoiden osallistuminen kansainvälisiin konferensseihin ja työpaperien esittäminen niissä, on ollut poikkeuksellisen vilkasta. Tieteellisten referoitujen julkaisujen määrä kasvoi edelleen ja ulkoisen rahoituksen osuus toiminnastamme on edelleen vahva. Jatkokoulutuksessa saavutettiin 17 tohtorin tavoite vuonna 2002.

Laitoksilla on jatkuvasti käynnissä monia ajankohtaisiin aiheisiin keskittyviä tutkimushankkeita, joiden tulokset näkyvät nopeasti yliopistomme opetuksessa. Tutkimushankkeita on erityisen runsaasti Johtamisen, Markkinoinnin ja Kansantaloustieteen

laitoksilla. Centre for Knowledge and Innovation Research (CKIR) on vakiinnuttanut asemansa maailmanluokan tutkimuskeskuksena omalla alallaan. Myös Venäjän ja Baltian keskus on laajentunut ja vahvistanut osaamistaan omalla profiloitumisalueellaan, ja Kansainvälisen kaupan tutkimuskeskus (CIBR) on etsinyt uusia kasvupolkuja.

HKKK:LLA JA HANKENILLA YHTEINEN MEDIALABORATORIO

Innostavaa oppimisympäristöä on edistetty monilla kehittämishankkeilla, joissa innostuneilla opettajilla on ollut keskeinen rooli. Oppimisympäristöä tukevaa toimintaa on tarjonnut erityisesti Opetuksen innovaatiokeskus, jonka uutena palvelumuotona HKKK ja Hanken avasivat syksyllä 2002 yhteisen medialaboratorion. Opettajien pedagoginen koulutus on myös lisääntynyt, ja uusia oppimismenetelmiä kehitetään eri aineissa. Esimerkiksi Johtamisen laitoksella on jatkuvasti käynnissä useita innovatiivisia opetuskokeiluja. Perustutkinnon suorittaneiden määrä nousi selvästi vuodesta 2001 ja oli 360, mikä on edelleen hieman alle tavoitetason. Maisterintutkintoja syntyi eniten laskentatoimen ja rahoituksen alalla.

HKKK osallistui kahdeksan eurooppalaisen yliopiston joukossa European Centre for Strategic Management of Universities (ESMU) -benchmarking-hankeeseen, jonka kohteena olivat sisäinen laadunvarmistus, opiskelijapalvelut, tietohallinto sekä tilahallinto. Tulosten perusteella HKKK:n hallinto ja palvelut kestävät hyvin vertailun eurooppalaisiin yliopistoihin. Kehittämistyötä vaativissa asioissa aloitettiin yhteistyö eräiden hankkeeseen osallistuneiden yliopistojen kanssa. Lisäksi Kirjasto on laajentanut uusia mobiilipalvelujaan ja kirjastopalvelut toimivat kokonaisuutena erinomaisesti.

HELSINKI JA MIKKELI BUSINESS CAMPUS

Myös Helsinki Business Campus on strateginen painopistealueemme. Liiketoimintaosaamisfoorumi edisti yhteistyötä, jonka kautta kampusalueen toimijat voivat löytää uusia rooleja osaamisensa hyödyntämisessä muiden yliopistojen ja sidosryhmien piirissä. Virtuaaliopetuksen kehitystyö erityisesti Hankenin kanssa eteni hyvin. Neuvottelut tiivistä yhteistyöstä yhteisen Helsinki Business and Science Park -yhtiön luomiseksi Helsingin Tiedepuisto Oy:n poh-

● HKKK:ssa valmistui vuonna 2002 18 väitöskirjaa ja yli 300 muuta julkaisua.

jalta yhdessä Helsingin yliopiston, Hankenin, Helsingin kaupungin, Sitran, elinkeinoelämän järjestöjen sekä muiden toimijoiden kanssa ovat edenneet toteutusvaiheeseen. Vuonna 2002 käynnistyneellä taidehankkeella pyritään löytämään uusia ajatuksia kampusalueen kokonaisilmeen kirkastamiseksi.

Mikkeli Business Campus on vakiinnuttanut toimintansa sekä sisällöllisenä että hallinnollisena kokonaisuutena. Uusimuotoinen kandidaatintason Bachelor of Science in Business Administration -tutkinto Mikkeliissä on lähtenyt hyvin alkuun samalla kun BBA-ohjelma on loppumassa. Kampuskokonaisuutta tukee vahvasti Pienyrityskeskus koulutus-, tutkimus-, kehitys- ja yrityspalvelutoimintoinen.

KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

Kansainvälistä toimintaa leimasi tiiviin tutkimusyhteistyön ohella keskittyminen uusien opetusohjelmien kehittämiseen Community of European Management Schools (CEMS) -yhteistyön piirissä, missä HKKK:n panos on ollut varsin suuri. CEMS:in Master in International Management (MIM) -tutkinto on nyt täysin uudistettu ja opintoihin liittyy tiivis yhteistyö partneriyritysten kanssa. CEMS-ohjelma on saanut ainoana kauppatieteellisen alan opetusohjelmansa EU:n komission piirissä tunnustuksen kansainvälisyydestä, joka esimerkillisesti toteuttaa Bologna-prosessin mukaista kehitystä Euroopassa.

Program in International Management (PIM) -verkostoon liittymisen myötä on käynnistynyt tiivis maailmanlaajuinen yhteistyö. Yhdessä HKKK:n yliopilaskunnan (KY) kanssa toteutetun Latinalaiseen Amerikkaan suuntautuneen kiertueen tuloksena on käynnistynyt opiskelijavaihto Latinalaisen Amerikan parhaimpiin kuuluvien kaupakorkeakoulujen kanssa. Opiskelijavaihto lisääntyi edelleen ja on kokonaisuutena Suomen yliopistojen kärkeä.

KOULUTUSPALVELUT MENESTYIVÄT

HKKK:n MBA-ohjelmat menestyivät tiukassa markkinatilanteessa hyvin ja tuottivat ensimmäistä kertaa selvästi positiivisen taloudellisen tuloksen. Sekä rakenteellinen että sisällöllinen kehitystyö on jatkunut ja vastannut odotuksia ilmeisen hyvin. Uutena ohjelmalla aloitettiin bioalan MBA-ohjelma.

Avoimen yliopiston kysyntä on kasvanut jatkuvasti ja toiminta oli erittäin menestyksellistä. Avoimen yliopiston kautta valittiin maisterintutkintoa opiskelemaan ennätysmäärä eli 15 opiskelijaa ja kelpoisten

hakijoiden määrä on nopeasti kasvamassa. Avoin yliopisto-opetus on kehittynyt hyvin myös Mikkeliissä, mutta resurssit rajoittavat toiminnan laajentamista.

Työ yrittäjyyden edistämiseksi on tuottanut hyviä tuloksia, ja opiskelijoittemme kiinnostus yritystoimintaan on kasvanut kokonaan uudelle tasolle. Pienyrityskeskuksen toiminta on jatkunut vilkkaana ja tulokset sekä kotimaassa että Pietarin ja Baltian alueella ovat olleet suunnitelmien mukaisia. New Business Center (NBC) -yrityshautomo, jossa myös Hanken ja Sibelius-Akatemia ovat mukana, on toiminut tuloksellisesti. Hautomossa on vaikeasta taloudellisesta tilanteesta huolimatta yli 30 monitieteiseen tiimiin pohjautuvaa yritystä, joissa on noin 110 työpaikkaa. Mikkelin hautomo on loppuvuonna kärsinyt laskusuhdanteesta.

HKKK on tukenut vahvasti uutta yritystoimintaa edistävää Venture Cup -toimintaa yritysideokilpailuineen, mikä on lisännyt yrittäjyyden kiinnostavuutta. Syksyllä järjestettiin HKKK:lla koulutustahtuma, joka välitettiin samanaikaisesti kaikille yliopistopaikkakunnille. HKKK:lla koulutukseen osallistui noin 80 yritystoiminnasta kiinnostunutta pääkaupunkiseudun eri yliopistoista.

Yliopiston johtamiskoulutusta (JOKO Executive Education Oy) ja soveltavaa tutkimusta (LTT-Tutkimus Oy) tarjoavat yritysmuotoiset yksiköt ovat toimineet erittäin haastavassa markkinatilanteessa. Yritysten liikevaihto kasvoi hieman. Kannattavuus oli edelleen hyvää tasoa, ja tuotto helpottaa omalta osaltaan yliopiston tiukkaa rahoitustilannetta. JOKOn Singaporen yksikkö teki vuonna 2002 ensimmäisen avauksensa Kiinan markkinoille yrityskohtaisen koulutusohjelman muodossa.

LAADUN KEHITTÄMINEN AKTIIVISTA

Laadun kehittämistyö ja arviointeihin osallistuminen on vakiintunut osaksi HKKK:n normaalia toimintaa. Vuoden 2002 aikana HKKK:ssa vieraili MBA-ohjelmia arvioinut AMBA-akkreditointiryhmä, jonka arvioinnin tuloksena akkreditoiteja jatkettiin ja sovittiin, että myös Executive MBA -ohjelma pyritään saattamaan saman arvioinnin piiriin. Vuoden lopulla aloitettiin valmistautuminen EQUIS-laatuilemaan liittyvään uudelleenarviointiin, joka toteutuu vuonna 2003. Syksyllä 2002 HKKK osallistui myös arviointineuvoston kauppatieteellistä alaa koskevaan arviointiin.

HKKK:n asiantunteva ja työstään innostunut henkilöstö on voimiaan säästämättä ollut mukana tekemässä kuluneesta vuodesta menestyksellistä ja samalla luomassa innovatiivista pohjaa tuleville vuosille. Heidän ohellaan kiitos kuuluu myös kaikille tukijoillemme ja yhteistyökumppaneillemme.

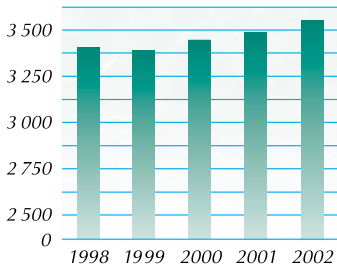
Esa Ahonen
hallintojohtaja

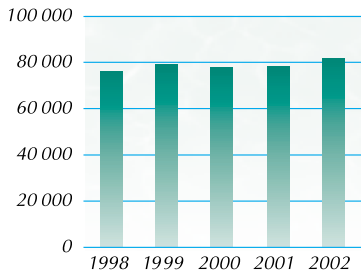
● Syksyllä 2002 järjestettiin neliosainen Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI 2002 -tapahtumasarja. Vuorovaikuttteisissa tilaisuuksissa luennoivat mm. professorit Marja Eriksson, Päivi Eriksson ja Kari Lilja.

PERUSOPETUS

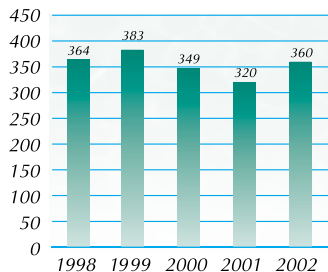
Perustutkinto-opiskelijat
1998–2002

Suoritetut opintoviikot
1998–2002

Maisterintutkinnot
1998–2002

Tullessaan hyväksytyksi HKKK:un opiskelijat saavat kauppatieteiden maisterin (KTM) tutkinnon suoritusoikeuden, mutta he voivat halutessaan suorittaa myös alemman eli kauppatieteiden kandidaatin (KTK) tutkinnon. Vuonna 2002 annettiin todistus kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon suorittamisesta 45 opiskelijalle ja kauppatieteiden maisterin tutkinnosta 360 opiskelijalle. Perustutkintotavoite vuodelle 2002 oli 380 ylempää korkeakoulututkintoa.

OPISKELIJAVALINTA

Helsingin kauppakorkeakouluun KTM-tutkintoa suorittamaan hakeneista 3 039:stä hyväksyttiin 555 eli noin 18 prosenttia. Sekä hakijoista että valituista 45 prosenttia oli naisia. Opiskelupaikan otti vastaan 542 opiskelijaa, joista 46 prosenttia oli naisia.

Perustason valinnassa suurin osa opiskelijoista valittiin ylioppilastutkintoarvosanojen ja/tai valintakoe-menestyksen perusteella (375). Kaksikymmentä opiskelijaa valittiin englanninkielisen Scholastic Assessment Testin tulosten perusteella, kymmenen ulkomaalaisten erillisvalinnassa ja 15 Avoimen yliopiston opintojen perusteella. Yksi opiskelija valittiin lukiolaisten tiedekilpailussa menestymisen perusteella.

Opiskelijat pääaineittain 31.12.2002

- Englanninkielinen yritysviestintä
- Kansainvälinen liiketoiminta
- Kansantaloustiede
- ASP/Talousmaantiede
- Laskentatoimi
- Liikkeenjohdon systeemit
- Logistiikka
- Markkinointi
- Organisaatiot ja johtaminen
- Rahoitus
- Ranskan kieli
- Saksan kieli
- Suomen kieli ja viestintä
- Taloussosiologia
- Taloustiet. kvantitat. menetelmät
- Teknologijaohjaminen ja -politiikka
- Tietojärjestelmätiede
- Venäjän kieli
- Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen
- Yritysjuridiikka

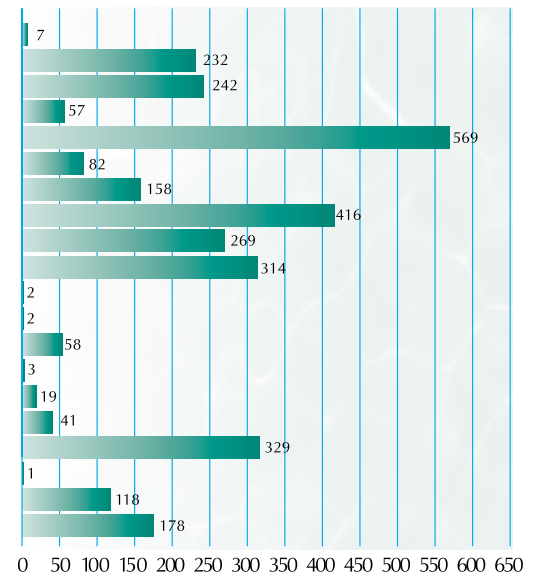
Kaikki pääaineet yhteensä 3097

Luvut eivät sisällä vuonna 2002 aloittaneita opiskelijoita, koska pääaine valitaan vasta toisena opiskeluvuotena.

Ns. maisteritason opiskelijavalinnassa yliopistotutkinnon suorittanut saattoi hakea pääaine-kohtaisessa maisterivalinnassa, Tietoteollisuuden muutokoulutukseen tai Tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelmaan. Tässä valinnassa ovat kelpoisia hakemaan yliopistotutkinnon tai yliopistotasaisen tutkinnon suorittaneet. Pääaine-kohtaisessa maisterivalinnassa hyväksyttiin 44 uutta opiskelijaa.

Valtakunnalliseen tietoteollisuuden muutokoulutusohjelmaan liittyvät valinnat toteutettiin kolmannen kerran. Muutokoulutukseen hyväksymisen edellytyksenä oli jo suoritettu tuotantotalouden diplomi-insinöörin tutkinto tai kauppatieteellinen yliopistotutkinto. Tätä kautta valittiin 72 uutta opiskelijaa. Lisäksi lukion ja ylioppilastutkinnon tai vastaavien opintojen suorittaneiden joukosta valittiin suoraan Tietojärjestelmätieteen pääaineeseen pelkän valintakokeen perusteella 15 opiskelijaa.

Vuonna 2002 käynnistettiin uusi englanninkielinen, poikkitieteellinen Tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelma (Information and Service Management), jota koordinoi Tietojärjestelmätiede. Ohjelmassa tarjotaan opetusta kokonaisuutena, jossa yhdistyy Tietojärjestelmätieteen ja Logistiikan sekä esimerkiksi Liikkeenjohdon systemien, Teknologijaohjamisen ja Taloustieteiden kvantitatiivisten me-

● HKKK:ssa voi suorittaa kokonaan englanninkielisen KTM-tutkinnon Helsingissä sekä BScBA/KTK-tutkinnon Mikkelissä.

netelmien osaaminen. Se valmistaa opiskelijat toimimaan kansainvälistyvässä tieto- ja palveluliiketoiminnassa ja korkean teknologian yrityksissä. Tähän ohjelmaan, johon olivat kelpoisia hakemaan myös suomalaisen talouden ja hallinnon ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet, valittiin 18 opiskelijaa.

Uusista opiskelijoista ulkomaalaisia oli 13. He edustivat Kanadan, Kiinan, Nepalín, Puolan, Romanian, Thaimaan, Yhdysvaltojen, Venäjän ja Viron kansalaisuuksia.

KAUPPATIETEELLISEN ALAN VALINTAYHTEISTYÖ

Kuusi kauppatieteellisen alan koulutusta antavaa yliopistoyksikköä on käyttänyt yhteistä valintakoetta 1970-luvun lopulta lähtien. Vuonna 2001 tähän yhteistyöhön tulivat mukaan Joensuun, Kuopion ja Lapin yliopistot, joissa KTM-koulutus käynnistyi vuonna 2001. Kukin yksikkö on päättänyt omista valintaperusteistaan ja koepisteytyksestään. Yksittäinen hakija on kokeen perusteella voinut hakea ainoastaan yhteen yhteistyössä olevista yksiköistä.

HKKK otti kantaa kauppatieteellisen alan

valintayhteistyöhön vuonna 2000. Koska ekonomikoulutuksen erinomainen kotimainen ja kansainvälinen kilpailukyky on Helsingin kauppar korkeakoulun ensisijainen tavoite, yliopisto linjasi, että esteet pyrkimiselle useampaan kuin yhteen yksikköön kerrallaan tulee poistaa. Hakurajoitteen poistamisen katsotaan parantavan hakijan oikeusturvaa, nostavan kauppatieteellisen alan opiskelijaineksen tasoa, edistävän alan kilpailukyvyyn kehittymistä ja tehostavan koko koulutusjärjestelmää. HKKK otti vuonna 2002 uudelleen kantaa valintayhteistyön kehittämiseen. Tällöin päätettiin valmistella vuoden 2004 opiskelijavalintaa tavalla, jossa irtaudutaan muiden kanssa harjoitetusta yhteistyöstä, mutta pidetään kiinni alla kuvatusta Turun kauppar korkeakoulun kanssa toteutetusta yhteistyömallista.

Vuonna 2002 jatkettiin vuonna 2001 Turun kauppar korkeakoulun kanssa aloitettua valintamenettelyä, jonka mukaan yksittäinen hakija voi hakea valintakokeella sekä Helsingin että Turun kauppar korkeakouluun. Ensisijaisesti HKKK:un hakeneista (2 108) 646 haki toissijaisesti Turun kauppar korkeakouluun. Vastaavasti Turun kauppar korkeakouluun ensisijaisesti hakeneista (899) Helsingin kauppar korkeakouluun toissijaisesti haki 135

hakijaa. HKKK:un valituksi tuli vain ensisijaisesti Helsingin kauppakorkeakouluun hakeneita. Turun kauppakorkeakouluun tuli valituksi 84 hakijaa, joilla ensisijainen vaihtoehto oli HKKK. Kokeilua on päätetty jatkaa vuonna 2003.

YHTEISTYÖ PÄÄKAUPUNKISEUDUN YLIOPISTOJEN KANSSA

Yhteistyö pääkaupunkiseudun yliopistojen kanssa erityisesti JOO-sopimuksen puitteissa on jatkunut. Sopimus antaa Helsingin seudun yliopistojen opiskelijoille oikeuden suorittaa tutkintoonsa sisällytettäviä opintoja pääkaupunkiseudun muissa yliopistoissa. JOO-sopimuksen nojalla suoritettavista opinnoista opiskelijan kotiyliopisto maksaa opetuksen antavalle yliopistolle 67 euroa opintoviikolta. JOO-sopimusta käyttävien opiskelijoiden määrä on ollut viime vuosina kasvussa. Vuonna 2002 JOO-sopimuksen tarjoamaa mahdollisuutta opiskella toisissa yliopistoissa käytti hyväkseen 50 HKKK:n opiskelijaa, kun taas HKKK:ssa opiskeli yhteensä yli 200 JOO-opiskelijaa.

Helsingin yliopiston opiskelijoille räätälöityyn 10 ov:n laajuisen Liiketaloustieteen opintokokonaisuuden valitut 120 opiskelijaa aloittivat kertomusvuonna opintonsa, joissa olivat edustettuina Laskentatoimen, Markkinoinnin, Organisaatiot ja johtamisen sekä Yrittäjyys ja pienyritysten johtamisen aineet. Niin ikään syksyllä 2002 alkaneen, Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan 30:lle kielten opiskelijalle suunnatun, Liiketaloustieteen ja viestinnän kokonaisuuden (20 ov) opiskelijat aloittivat opintonsa, joissa he osallistuivat em. liiketaloustieteen peruskurssin lisäksi erilliseen liiketaloustieteen ja viestinnän täydennysjaksoon sekä suorittivat liikekielten opintoja HKKK:n Kielten ja viestinnän laitoksella.

OPETUKSEN ARVIOINTI

Opetuksen säännöllistä arviointia on toteutettu yliopistossamme jo yli kymmenen vuotta. Järjestelmää on jatkuvasti kehitetty ja opiskelijoilta kerättävässä palautteessa painotetaan selkeästi opetuksen tärkeimmän tavoitteen ja tuloksen, opiskelijoiden oppimisen, merkitystä. Opiskelijat nähdään opetustilanteessa yhteistyökumppaneina, joiden tulee ottaa vastuuta omasta oppimisestaan.

Myös opettajilta on pyydetty arviota siitä, toteutuivatko heidän omat odotuksensa kurssin suhteen. Tavoitteena on tukea opettajia heidän opetuksensa kehittämisessä sekä kehittää opetustiloja ja -laitteistoja uusia tarpeita vastaaviksi. Opettajien antamasta palautteesta toimitetaan tietoa niille yliopiston piiris-

sä työskenteleville henkilöille, joilla on mahdollisuuksia tukea opettajaa hänen esittämällään tavalla tai korjata hänen ilmoittamansa epäkohdat.

Opetuksen laadun jatkuvaksi parantamiseksi otettiin vuonna 2002 käyttöön järjestelmä, jossa jokaisesta kurssista vastaa useamman opettajan muodostama suunnitteluryhmä. Lisäksi aineet valitsivat yhden tai useamman ainevastaavan professorin, joka on vastuussa joko tietyntasoisesta opintokokonaisuudesta tai tietystä osasta aineen koko opetustarjontaa. Aineen vastuuproffessorit seurasivat opiskelijapalautetta yhdessä aineen opiskelijan kanssa.

Perustutkintojen laatua ja koulutuksen vaikutavuutta arvioidaan jatkuvasti. Vuosittain selvitetään esim. opiskelijavalinnan ja valintakokeen toimivuutta, vastavalmistuneiden mielipiteitä, valmistuneiden työllistymistä ja rekrytoivien yritysten käsitteitä valmistuneista.

TAVOITTEENA KANSAINVÄLISYYS

Helsingin kauppakorkeakoulun tavoitteena on luoda pysyviä suhteita ulkomaisiin yliopistoihin kansainvälisen opiskelija- ja henkilövaihdon varmistamiseksi. Lukuvuonna 2001–2002 135 opiskelijaa lähti ulkomaille KTM-opiskelijavaihdossa ja 23 opiskelijaa Malesia International Business Programissa eli yhteensä 158 opiskelijaa. He opiskelivat 59 eri yhteistyöyliopistossa 27 eri maassa. Vuoden 2002 aikana uusien yhteistyöyliopistojen määrä lisääntyi neljällä. Myös ulkomaiset tutkija- ja opettajavierailut ovat osaltaan kansainvälistäneet opetusta.

HKKK:ssa on mahdollista suorittaa kauppateiden maisterin tutkinto kokonaan englannin kielellä. Tutkinnon suorittaminen käynnistyy suomenkielisen tutkinnon tapaan kauppa- ja taloustieteellisillä yleisopinnoilla, joiden laajuus on 60 opintoviikkoa. Tätä nk. English Track -opetuskokonaisuutta hallinnoi Kansainvälisten asiain yksikkö. Englanninkielisiä pääainekokonaisuuksia on pyritty lisäämään: tällä hetkellä mahdollisia ovat International Business, Finance, Area Studies Program, Technology Management and Policy ja English Business Communication.

Englanniksi haluavat opiskella ulkomaisten opiskelijoiden lisäksi erityisesti sellaiset opiskelijat, jotka ovat suorittaneet lukio-opintonsa joko ulkomailla tai kansainvälisissä lukioissa (International Baccalaureate- tai Reifeprüfung-tutkinnon suorittaneet). English Track -kokonaisuuteen hakeutuu vuosittain noin 50 opiskelijaa.

● Helsinki Business Campuksella on päärakennuksen lisäksi opetustiloja Arkadiassa ja Chydeniassa. Kuvassa tunnelmia päärakennuksen TIETOENATOR-salista.

ITP-OHJELMA

Kesällä 2002 jo kahdeksannen kerran järjestettyyn Information Technology Program (ITP) -ohjelmaan osallistui 116 opiskelijaa. Opiskelijat saivat kesän kestävän koulutuksen elektronisen kaupan, digitaalisen median tai verkkoteknologian alaohjelmassa.

ITP-ohjelma on suunnattu KTM-, MBA-, JOO- ja vaihto-opiskelijoille. Opiskelijapohja oli kansainvälisempi kuin koskaan aiemmin, sillä ohjelmaan hyväksyttiin aiempaa enemmän ulkomaalaisten yhteistyöyliopistojen edustajia. Opiskelijoiden joukossa oli peräti 18 kansallisuuden edustajia. KTM-opiskelijat kuitenkin säilyttivät selkeän enemmistön ohjelmassa, ja MBA-opiskelijoita oli 12.

Ohjelman tiivistä yhteistyötä yritysten kanssa kehitettiin edelleen. Akateemisesti suunniteltujen kurssien ohella järjestettiin runsaasti erilaisia oheistapahtumia, yritysvierailuja sekä vierailuluentoja. Osana yhteistyötä tarjottiin yrityksille myös mahdollisuutta ottaa viiden hengen opiskelijaryhmä tekemään ITP-yritysprojektia kesän ajaksi. ITP:n projektikoordinaattoreiden johdolla valmistuneisiin projekteihin osallistuivat kaikki ohjelman opiskelijat.

Yhteistyöyritysten työntekijät saivat myös osallistua ohjelman kursseille, ja kesän aikana tätä mahdollisuutta hyödynsi yli 20 yhteistyöyritysten työntekijää. ITP:n pääyhteistyökumppanit kuluneena vuonna olivat Skanska, Sonera, Nokia Networks, Novo Group ja TietoEnator.

OPETUKSEN INNOVAATIOKESKUS

Opetuksen innovaatiokeskuksen tehtäviin kuuluu tukea opetuksen pedagogista kehittämistä ja edistää tieto- ja viestintätekniiikan käyttöönottoa opetuksessa. HKKK:ssa pidetään erittäin tärkeänä sitä, että yliopistosta valmistuvat opiskelijat harjaantuvat digitaalisten viestintä-, johtamis- ja analysointivälineiden käyttöön. Tieto- ja viestintätekniiikan avulla tuetaan lähiopetuksen tueksi toimivia ja opetustavoitteisiin soveltuvia verkko-opiskelukokonaisuuksia ja -moduleita osana monimuotoista opetusta ja opiskelua. Yliopiston ainelaitoksilta löytyy kymmeniä esimerkkejä verkkoon tuotetuista oppimisympäristöistä.

HKKK on ollut aktiivisesti mukana Suomen virtuaaliyliopiston konsortiotyöskentelyssä ja yhdyshenkilötoiminnassa. Opetuksen innovaatiokeskuksen johtoryhmä toimii HKKK:n virtuaaliyliopistotyöryhmänä. HKKK:n yksiköitä on edustettuna useissa virtuaaliyliopiston verkostohankkeissa, joita ovat Helsinki Business Campus -virtuaaliyliopistohanke, IT-Peda-verkko-opetuksen yhteistyöfoorumi, Itä- ja Kaakkois-Aasian yliopistoverkosto, Suomen avoimen yliopiston verkkopalvelu, Suomen virtuaalikielikeskus, Tulevaisuudentutkimuksen Verkosto-Akatemia ja Viestintätieteiden valtakunnallinen yliopistoverkosto. Lisäksi kansallisessa TieVie-koulutushankkeessa opiskelee HKKK:n opettajia.

HKKK koordinoi Helsinki Business Campuksen virtuaaliyliopistohanketta. Koska Helsingin kauppa- ja korkeakoulussa ja Svenska handelshögskolanissa on samat tekniset ongelmat ja tukipalveluongelmat, pyrkivät nämä yliopistot lisäämään yhteistyötä re-

surssien järkevässä käytössä. Erityistä huomiota on kiinnitetty yhtenäisten pedagogisten tuki- ja lähiverkopalveluiden sekä ATK/AV-tuen saatavuuteen. Vuoden 2002 aikana otettiin käyttöön medialaboratorio, joka on tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön tukipiste opettajille, järjestettiin opettajille medialeiri ja hankittiin integroitu oppimisolusta verkko-opetuksen tueksi.

Vuoden 2002 aikana opetuksen innovaatiokeskuksessa laadittiin yhteistyössä HKKK:n muiden yksiköiden kanssa Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön strategia.

MIKKELIN BSCBA-OHJELMA

HKKK:n Mikkelin kampuksen ja kauppatieteiden kandidaatin tutkinnon (Bachelor of Science in Business Administration, BScBA) toiminta toteutui keskeisiltä osiltaan suunnitellun mukaisesti. Asemaansa edelleen vahvistava uusi opiskeluvaihtoehto oli kasvavan kiinnostuksen kohteena sekä opiskelupaikkaa hakevien että laajemmin sidosryhmien piirissä. Ohjelman mukaisesti vuoden aikana toteutettiin 42 kurssia BScBA-ohjelmassa, 26 kurssia BBA-ohjelmassa ja kolmen kielen opintopaketoja yhteiskursseina Pienyrityskeskusten Avoimen yliopiston kanssa. HKKK:n Mikkelissä vuodesta 1989 toteuttamasta ja vuoden 2003 lopussa päättyvästä BBA-ohjelmasta valmistui keväällä 80 opiskelijaa. Sisäänotto BScBA-tutkintoon toteutettiin edellisen vuoden tapaan kolmessa valintaryhmässä ja valintaperusteina käytettiin edelleen SAT I -koetta, GMAT-koetta ja Kauppakorkeakoulun valintakoetta.

BScBA-tutkinnon sisältöä kehitettiin yhdenmukaisemmaksi kauppatieteiden kandidaatin opetussuunnitelman kanssa. BScBA-tutkinnon pääaine on edelleen Kansainvälinen liiketoiminta (International Business) ja opetuskielenä englanti. Vahvasti kansainvälisyyteen perustuva moduulirakenteinen opetus järjestetään pääasiallisesti ulkomaisten professorien toteuttamana.

Mikkelin BBA-koulutusohjelmasta aiemmin valmistuneiden opiskelijoiden keskuudessa toteutettiin vuoden aikana kattava kyselytutkimus. Koulutus on hyvin vastannut opiskelijoiden työelämässä kohtamia haasteita ja osaamisvalmiuksia. Tavoitteiden mukaisesti Mikkelistä on valmistunut hyvät taidot ja valmiudet omaavia osaajia, jotka nopeasti työllistyvät liike-elämään. Sisältöaineiden lisäksi opetuksessa painotetaan tiivistahtisen työelämän vaatimia ryhmätyö- ja ongelmanratkaisutaitoja. BScBA-tutkintoa on kehitetty BBA-koulutuksen kokemusten perusteella ja sen pedagogisia vahvuuksia jatkaen.

Vuonna 2002 valmistui ensimmäinen opetushenkilöstön käyttöön tarkoitettu ja tutkinnon toteuttamiskäytäntöjä linjaava Faculty Handbook. Myös opetussisältöjä täsmennettiin ja kehitettiin ja oppimistavoitteet kirjattiin aiempaa täsmällisemmin sekä opiskelijoiden että opettajien käytettäviksi. Lisäksi vakiinnutettiin tutkinnon laadunvarmennusjärjestelmä, joka osoitti nopeasti toimivuutensa. Sekä opiskelija- että opettajapalautteiden perusteella saatiin kehittämistyöhön runsaasti aineksia.

Opiskelijavaihto on keskeinen osa Mikkelin BScBA-tutkintoa. Opiskelijavaihtoon lähti Mikkelistä 76 opiskelijaa 27 yliopistoon ja Mikkeliin tuli 65 opiskelijaa 25 eri ulkomaisesta yliopistosta. Vaihtoyliopistoyhteistyöhön osallistuttiin aktiivisesti. Verkostossa on 45 yliopistoa kolmella eri mantereella.

Mikkeli Business Campuksen kehittämistä jatkettiin ja yhteistyötä HKKK:n Mikkelin yksiköiden välillä lisättiin. Yrityshautomon palveluista ja mahdollisuuksista tiedotettiin opiskelijoille ja hautomoyritysten tutkimustarpeita on kytketty opiskelijoiden kurssitöihin. Ajankohtaisia taloustieteellisiä ja elinkeinoelämään kytkeytyviä International Business Club -luentoiltoja järjestettiin seitsemän kappaletta. Vierailivat opettajat ovat osoittaneet kiinnostusta luennoita IBC-illoissa.

OPETUS- JA TUTKIMUSLAITOKSET

Helsingin kauppakorkeakoulussa harjoitetaan tutkimusta ja opetusta Johtamisen, Kansantaloustieteen, Kielten ja viestinnän, Laskentatoimen ja Markkinoinnin ainelaitoksissa.

JOHTAMISEN LAITOS

Johtamisen laitoksen kolme pääainetta ovat Organisaatiot ja johtaminen, Tietojärjestelmätiede ja Yritysjuridiikka.

Organisaatiot ja johtaminen

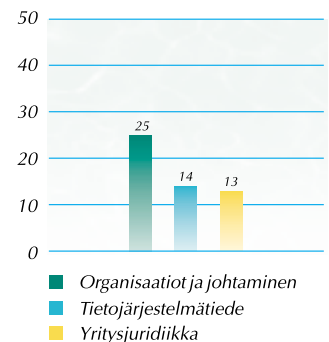
Pääaineohjelma on uudistettu vaiheittain, kolmessa vuodessa. Ohjelmassa integroidaan akateemisten ja ammatillisten taitojen oppiminen opiskelijan omia valintoja korostavalla tavalla. Viimeisenä askeleena tämän vision toteuttamisessa uudistettiin opintojen loppuvaiheen opintojaksot siten, että opiskelijan valintoja tukeva tutorointiprosessi ulottuu pääaineen valinnasta tutkielman valmistamiseen. Aineen pitkäjänteinen työ opetuksen kehittämisessä näkyy myös opiskelijoiden palautteissa. Vuosina 2000 ja 2001 valmistuneet antoivat Ekonomilliston selvityksen mukaan aineelle HKKK:n parhaat arvosanat aineopinnoista, syventävistä opinnoista ja tutkielmatyöskentelystä.

Tutkimustoiminta jatkui monipuolisena. Aihe-

piirin rikkaudesta kertovat mm. seuraavat, jo pitkälle työstettyjen väitöskirjojen aiheet: Strategiat metsäteollisuusyrityksissä, Metsäteollisuusyritysten ympäristökilpailukyky, Tuoteinnovaatiot kemianteollisuudessa, Uuden liiketoiminnan synnyttäminen ICT-alan konsernissa, IT-yrityksen monikulttuurinen työyhteisö Suomessa ja Kaliforniassa, Organisaatiokulttuuri meksikolaisessa vakuutusyhtiössä, Liiketoiminta ja ystävyysuhteen käsite Kiinan eri talousalueilla, Kriisit ja oppiminen, Akateeminen työ ja sen kehittäminen yliopistoissa, Oikeudenmukaisuuden käsite ja taloustiede sekä Henkinen uudelleenorientaatio vaihtoehtoyhteisöissä. Vuonna 2002 valmistui keskustelua herättänyt väitöskirja aiheesta Yrittäjänäisten toimintatila tietoteollisuudessa.

Aineen tutkijayhteisössä työskentelee yli 20 väitellyttä tutkijaa, jotka ovat rakentaneet yhteishankkeita ja tutkimusohjelmallisia kokonaisuuksia uusille alueille kilpaillen menestyksellisesti tutkimusrahoituksesta. Vuoden 2002 aikana kolmella aineen professorilla oli virkavapaan ansiosta mahdollisuus keskittyä tutkimustyöhön ja tutkimushankkeiden vetämiseen. Jatko-opiskelijoista, väitelleistä ja senioritutkijoista muodostuu monisukupolvinen ja jatkuvasti uudistuva tutkijayhteisö, jonka tutkijoilla on vahvoja yhteistyösuhteita alan muihin tutkijoihin ja tutkittaviin organisaatioihin.

Kauppätieteiden maisterin tutkinnot Johtamisen laitoksessa vuonna 2002

Kahdessa HKKK:n tapahtumasarjassa tuli esille aineen tutkimuksen ja opetuksen kautta kehitetty erityisosaaminen. Studia Economica -luento-sarjan aiheena oli Quo vadis – ympäristöjohtaminen? ja luennoilla käsiteltiin ympäristöjohtamisen ja yritysten yhteiskunnallisen vastuun tulevaisuutta. Luentosarja perustuu jo 1990-luvun alussa käynnistettyyn tutkimusohjelmaan ja opintojaksojen kokonaisuuteen. Liike-elämän edustajille suunnattu, monitieteinen Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI – 2002 toteutettiin vuorovaikutteisilla työskentelytavoilla, joihin Organisaatiot ja johtaminen -aineen opettajat ovat harjaantuneet opetus-käytännöissä ja -menetelmissä toteutettujen uudistusten kautta.

Tietojärjestelmätiede

Tietojärjestelmätiede keskitti toimintaansa neljälle alueelle: 1) elektroninen liiketoiminta erityisesti liiketoimintamallien, mutta toisaalta myös tiedon etsinnän ja kuluttajakäyttäytymisen näkökulmasta, 2) ohjelmistoliiketoiminta liiketoimintamallien, johtamisen ja tuotekehityksen alueilla, 3) järjestelmäkehitys sisältäen myös mobiilit järjestelmät ja tietoliikenneverkot sekä 4) johdon tietojärjestelmät mukaanlukien päätöksenteon ja neuvottelun tukijärjestelmät. Näillä alueilla aineella on vahvat resurssit ja osaaminen, joiden avulla pystytään tarjoamaan laadukasta opetusta ja tekemään tuloksesta tutkimusta.

Vuoden 2002 aikana otettiin opetusministeriön Tietoteollisuusohjelman muuntokoulutukseen viimeisen kerran 70 uutta opiskelijaa. Syksyllä aloitti uusi Tieto- ja palvelutalouden maisteriohjelma (Information and Service Management, ISM), johon otettiin ensimmäiset parikymmentä opiskelijaa. Ohjelma on poikkitieteellinen ja englanninkielinen maisteriohjelma, ja siinä mielessä uraauurtava HKKK:ssa. Sen aihealue ja toteutustapa viitoittavat osaltaan valittua strategiaa. Se myös heijastaa sitä, että Tietojärjestelmätiede keskittyy entistä enemmän maisterintutkintojen tarjoamiseen.

Vuoden 2002 tammikuussa aloitti toimintansa uusi tutkijakoulu, Graduate School for Electronic Business and Software Industry (GEBSI). Se on HKKK:n ja TKK:n yhteinen ohjelma, jota hallinnoidaan HKKK:n Tietojärjestelmätieteessä. Näin kauan kaivattu yhteistyö sai uuden foorumin ja sen kautta avautuu jatkossa monia tärkeitä toimintamuotoja.

Uusien ohjelmien myötä aineella oli monia korkeatasoisia vierailijoita huippututkimuslaitoksista. Vierailut pyrittiin hyödyntämään myös tutkimuksen alueella ja monet jatko-opiskelijamme saivat mah-

dollisuuden tutkimuskausiin ulkomailla. Uudet ohjelmat toimivat pääsääntöisesti opetusministeriön määräaikaisen erillISRahoituksen turvin. Se aiheuttaa omat haasteensa toiminnan vakiinnuttamiseksi.

Tutkimus oli vilkasta ja tuloksellista. Tärkeimmät tutkimusprojektit olivat E-logs-projekti monikanavaliiketoiminnan alueelta, mikromaksamisen projekti, tietokonepelejä valmistavien ohjelmistoyritysten liiketoimintamallit, verkkoliiketoiminnan järjestelmäkehityksen menetelmät (MESE) ja ohjelmistoyritysten tuotekehitystrategiat (Vertigo). Tutkimukseen saatiin näiden projektien kautta merkittävästi ulkopuolista rahoitusta mm. yrityksiltä, Teknologian kehittämiskeskukselta (Tekes) ja Suomen Akatemialta.

Aineessa toimi kolme ns. jaettua professoria. Professorit työskentelivät osa-aikaisesti sekä HKKK:ssa että alan merkittävässä yrityksissä. Näin vuorovaikutus akateemiseen ja yritysmaailman välillä tehostui. Lisäksi aineen tutkijat olivat voimakkaasti mukana rakentamassa HKKK:n ja yritysten välistä yhteistyötä erilaisten tilaisuuksien ja tutkimushankkeiden avulla.

Yritysjuridiikka

Yritysjuridiikan uusien pääaineopiskelijoiden määrä kasvoi vuonna 2002. Tavoitteet ylitettiin niin KTM-tutkinnoissa kuin opintoviikoissakin. Sivuaineena Yritysjuridiikka oli edelleen yliopiston toiseksi suurin. Aineen suosio myös jatko-opiskelijoiden keskuudessa on vakiintunut. Jatkokoulutusohjelmaan hyväksyttiin neljä opiskelijaa, jotka kaikki aloittivat läsnäolevina.

Opetuksessa korostui liikkeenjohdon näkökulma, jolloin oikeudellinen aineisto nähdään toisaalta talouselämän liikennesääntöinä, toisaalta yritysjohdon välineinä mm. vero- ja sopimussuunnittelun tehtävissä. Opetusmenetelmiä kehitettiin aktiivisesti. Oppiaine osallistui myös muiden aineiden kanssa toteutettavaan yhteiskurssien tarjontaan.

Kursseilla vieraili liike-elämän, valtionhallinnon sekä koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen edustajia. Gradu yhteistyö yritysten kanssa käynnistyi. Aineen opettajat osallistuivat yritysten sisäiseen ja yrityksille suunnattuun koulutustoimintaan. Opetuksessa tehtiin yhteistyötä pääkaupungin korkeakoulujen kanssa ns. JOO-sopimuksen puitteissa ja Immateriaali-oikeusinstituutin (IPR University Institute) sekä LTT-Tutkimus Oy:n Elektronisen kaupan instituutin (EKI) kanssa.

Opetuksen painopistealueita olivat sopimus-oikeus, yhtiöoikeus, markkinointioikeus, rahoitus-

markkinaoikeus, eurooppaoikeus, yritysverotus ja kansainvälinen verotus.

Oppiaine oli mukana oikeustieteen opetusta antavien yksikköjen yhteisessä hankkeessa, joka tähtää käytäntöön suunnatun juridisen jatko-tutkinnon kehittämiseen. Lisäksi selvitettiin Yritys-juridiikan tutkinnon tai opintosuunnan kehittämis-mahdollisuuksia.

Yritysjuridiikassa on ollut käynnissä kaksi ai-neen professorin johtamaa tutkimusprojektia, joista toinen kohdistuu rahoitusmarkkinoihin ja toinen, Suomen Akatemian rahoittama, kansainvälisten liikesuhteiden toimintatapoihin ja osapuoli-intres-seihin. Ensiksi mainitussa projektissa tuotetaan arvopaperien markkinointia koskeva väitöskirja-tutkimus, joka valmistuu vuonna 2003. Jälkimmäi- sessä projektissa ilmestyi vuonna 2002 kokooma- julkaisu, johon Yritysjuridiikan professori kirjoitti artikkelin. Vero-oikeudessa julkaistiin lukuisia tutki- muksia alan kotimaisissa ja kansainvälisissä julkai- suissa. Aineen professorit lisäksi ohjasivat useita väitöskirja- ja lisensiaatintutkimuksia sekä HKKK:ssa että muissa yliopistoissa. He antoivat myös lukui- sia asiantuntijalausuntoja professorin- ja dosentin- virkojen täyttämistä varten koti- ja ulkomaisissa yli- opistoissa sekä kansainvälisissä julkaisuissa.

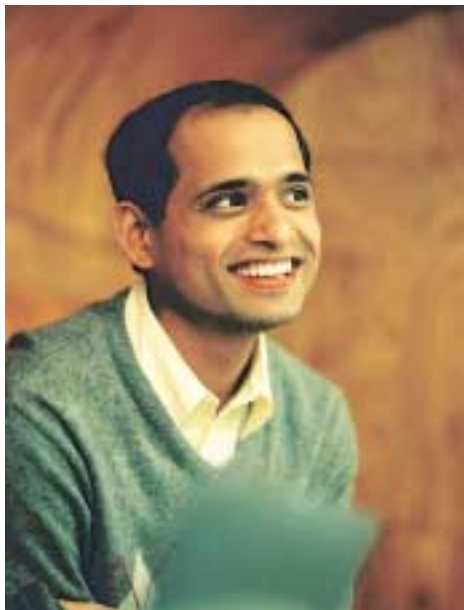
Oppiaineen edustajat olivat mukana kotimais- ten ja kansainvälisten tutkimushankkeiden suun- nitelu- ja johtotehtävissä, toimivat alan konferen- seissa esitelmänpitäjinä tai puheenjohtajina ja osal- listuivat kansainvälisiin tieteellisiin konferenssei- hin ja alan kotimaisiin koulutustilaisuuksiin. Aineen edustajilla on vakiintuneesti erilaisia luottamus- ja asiantuntijatehtäviä mm. yritystoiminnan ja lainval- mistelun palveluksessa.

KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS

Laitoksen oppiaineita ovat Kansantaloustiede, Teknologiajohtaminen ja -politiikka, Liikkeenjoh- don systeemit, Taloustieteiden kvantitatiiviset me- netelmät ja Filosofia. Taloushistoria lakkautettiin professori Erkki Pihkalan jäätyä eläkkeelle.

Kansantaloustiede

Kansantaloustieteen opetuksen ja tutkimuksen ti- lanne on hyvä. Kaikki neljä professorin virkaa täy- tettiin ja viranhaltijat hoitavat toimiaan. Vastaavaa ei ole koettu sitten 1980-luvun. Matti Pohjola pa- lasi syksyllä pitkältä virkavapaalta YK-yliopiston WIDER Instituutista. Professoriksi nimitetty Juuso Välimäki päätti myös yli kymmenen vuotta kestä- neen Yhdysvaltoihin ja Englantiin suuntautuneen

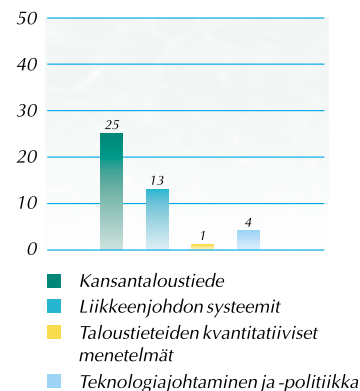
opinto- ja työmatkansa palaamalla kotiyliopis- toonsa. Alfred Kordelinin säätiö palkitsi Välimäen myöntämällä kannustuspalkinnon ”meriiteiltään ylivoimaisimmalle nuorelle suomalaiselle talous- tieteilijälle”.

Kansantaloustieteen opettajat ja tutkijat osal- listuivat useisiin laajoihin tutkimushankkeisiin, joi- den aiheet painoutuivat myös opetuksessa. Suo- men Akatemian rahoittamissa projekteissa tutkit- tiin mm. intellektuaalisia omistusoikeuksia (Klaus Kultti), työntekijöiden vaihtuvuutta ja tuottavuutta sekä yritysrakenteen muutoksia (Pekka Ilmakun- nas), ympäristöongelmia (Matti Liski), kehitysapua ja konflikteja kehitysmaissa sekä globaalin kaup- papolitiikan ja ilmastopolitiikan kytkeäjä (Pertti Haaparanta). Uutena aloitettiin Venäjän infrastruk- tuuria ja hyvinvointipalveluja selvittelevä projek- ti, jota vetää professori Pertti Haaparanta ja jota Suomen Akatemian lisäksi rahoittaa myös Maa- ilmanpankki.

Akatemiatutkija Matti Liski järjesti ympäristö- taloutta ja -politiikkaa käsittelevän seminaarin, jo- hon osallistui parikymmentä tutkijaa kuudesta maasta. Pertti Haaparanta isännöi energiamalleja ja ilmastopolitiikkaa pohtineen työpajan, johon otti osaa 15 tutkijaa viidestä maasta.

Aineen professorit olivat aktiivisesti mukana Kansantaloustieteen valtakunnallisen jatkokoulutus- ohjelman toiminnassa, sekä sen johtoryhmän pu- heenjohtajana (Pertti Haaparanta) että seminaa- riryhmien vetäjinä. Aine järjesti viikoittaista tutki-

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Kansantaloustieteen laitoksessa vuonna 2002

jakolokviota yhdessä Helsingin yliopiston ja Svenska handelshögskolanin kansantaloustieteen laitosten kanssa. Lisäksi Pertti Haaparanta jatkoi työskentelyä pohjoismaisen energiatutkimusohjelman (Nordisk Energiforskningsprogram) johtoryhmässä ja Nordic International Trade -seminaarin järjestelytoimikunnassa.

Aineen opettajat ja tutkijat osallistuivat aktiivisesti talous- ja yhteiskuntapolitiiseen keskusteluun, tieteellisten yhdistysten toimintaan ja tieteellisten aikakauskirjojen toimitustyöhön (mm. *Econometrica*, *Journal of Economic Behavior and Organization*, *Review of Economic Studies* ja *Scandinavian Journal of Economics*).

Liikkeenjohdon systeemit

Liikkeenjohdon systeemien tutkimus keskittyi optimointimenetelmiin ja niiden liiketaloudellisiin sovelutuksiin. Erityinen paino oli stokastisessa optimoinnissa ja sen käytössä riskien hallintaan. Rahoituksen riskienhallinnan tutkimusohjelmassa kehitetään uusia lähestymistapoja käytännön ongelmiin. Näistä esimerkkeinä mainittakoon vakuutusyhtiön varainhallinta huomioiden samalla vastuut sekä toimintaa ohjaavat säädökset, reaaliopioiteorian soveltaminen investointien kannattavuuslaskelmiin, yritysten arvonmääritysmenetelmät, arvopaperien hinnoittelun perustana olevan arbitraasiteorian laajentaminen huomioiden mm. transaktiokustannukset sekä stokastisen optimoinnin otantamenetelmät. Muita tietoyhteiskunnan johtamisen kannalta keskeisiä tutkimuskohteita ovat internet-pohjainen huutokauppa, neuvotteluprosessit, tehokkuusanalyysi sekä erilaiset metsäsektoria koskevat sovellukset. Tuloksia esiteltiin aktiivisesti kansainvälisissä konferensseissa ja tutkimusraportteja julkaistiin alan johtavissa aikakauskirjoissa.

Liikkeenjohdon systeemien opetuksessa korostuivat nykyaikaisen systeemianalyysin ja päätöksentekotieteen menetelmät, näiden vaatimat tietojärjestelmät sekä erilaiset liikkeenjohdon sovellukset rahoituksessa, investointien suunnittelussa, tuotannon johtamisessa, logistiikassa, markkinoinnissa sekä neuvotteluprosesseissa. Opettajia ja opiskelijoita kannustettiin vuorovaikutteiseen luento-opetukseen. Aktiiviset kontaktit kansainväliseen akateemiseen yhteisöön sekä liike-elämään myötävaikuttivat laadukkaan opetuksen kehittämisessä.

Teknologiajohtaminen ja -politiikka

Teknologiajohtamisen ja politiikan tutkimus keskittyi toisaalta innovaatioiden ja rahoituksen väli-linkin, toisaalta teknologioiden diffuusion tutkimukseen. Poliitiikka-näkökulma on tutkimuksessa vahvasti mukana. Tästä on osoituksena mm. se, että Tekes on mukana rahoittamassa tutkimusta. Myös yritysten strategisen kilpailun tutkimus jatkuu. Tutkimusprojekteissa tehdään yhteistyötä mm. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen (ETLA), LTT-Tutkimus Oy:n, Suomen Pankin ja University of Warwickin tutkijoiden kanssa.

Teknologiajohtaminen ja -politiikka esitteli uuden kurssirakenteen, johon on lisätty syventävien opintojen D- ja E-tason kurseja. Opettajina toimivat myös HKKK:n ulkopuoliset akateemiset asiantuntijat. Ei-akateemisten asiantuntijoiden käyttö vierailevina luennoitsijoina jatkui. Aineeseen rekrytoitiin myös useita lupaavia väitöskirjantekijöitä. Opetus on edelleen pääosin englanninkielistä monimuoto-opetusta.

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Taloustieteiden kvantitatiivisten menetelmien tutkimuksellisenä tehtävänä on suunnittelun ja päätöksenteon tukimenetelmien kehittäminen informaatioyhteiskunnan tarpeisiin. Toisaalta koulutuksellisenä tehtävänä on myös huolehtia yliopiston matematiikan ja tilastotieteen opetuksesta perus- ja jatkokoulutuksessa.

Aineen suosio kasvoi voimakkaasti: suoritettujen opintoviikkojen määrä nousi vuodentakaisesta noin 15 %. Tähän vaikutti yleisen kiinnostuksen lisääntyminen kvantitatiiviseen menetelmien opiskeluun, kurssivalikoiman laajentaminen ja soveltaminen entistä paremmin muiden aineiden tarpeisiin. Laajentamisen mahdollisti se, että erikoiskurseja ei luennoida joka vuosi. Omien kurssien lisäksi vuoden 2002 aikana järjestettiin kaksi kansainvälisesti tunnetun vierailijan luennoimaa kurssia: *Financial Econometrics* (Professori Vance Martin) ja *Introduction to Problem Structuring Methods* (Professori Jonathan Rosenhead). Internetin käytöstä aineen opetuksessa pidettiin kaksipäiväinen seminaari ja tämän perusteella käynnistyi internetin yhä voimakkaampi hyödyntäminen, jo peruskurssitasolta alkaen.

Aineen jatkokoulutus on saavuttanut vakiintuneen muodon, jonka tuloksena väitöksiä järjestetään keskimäärin kaksi vuodessa. Oleellista on, että aine kykeni Liikkeenjohdon systeemien ja Teknillisen korkeakoulun systeemianalyysin laborato-

rion kanssa yhteisen päätöksenteon, riskienhallinnan ja systeemanalyysin tutkijakoulun ansiosta tarjoamaan tohtoriopiskelijoille kokopäiväisiä tutkijakoulupaikkoja. Jatkokoulutusyhteistyötä harrastettiin myös Venäjän tiedeakatemian akateemikko Oleg Larichevin tutkijaryhmän kanssa. Syksyllä 2002 järjestettiin yhteisseminaari, jossa jatko-opiskelijat esittelivät tutkimuksiaan.

Vuoden 2002 aikana Taloustieteiden kvantitatiivisten menetelmien aineessa käynnistettiin tutkimushanke, jonka tarkoituksena on tutkia ja kehittää lähestymistapoja strategisten päätösongelmien tukemiseen. Hankkeeseen osallistuu tutkijoita myös muista aineista ja korkeakouluista. Muita tutkimusalueita aineessa ovat tehokkuuden ja tuottavuuden arviointi, rahoitusmarkkinoiden kvantitatiiviset menetelmät ja riskienhallinta sekä päätöksenteko informaatioyhteiskunnassa. Näilläkin alueilla yhteistyö muiden tutkijoiden kanssa on voimakasta. Aineen tutkijat julkaisivat vuoden aikana 6 artikkelia kansainvälisissä referoiduissa aikakauslehdissä. Muiden tutkijoiden viittauksista pää-

tellen tuotetut tutkimustulokset tunnetaan hyvin maailmalla. Henkilöstö on myös osallistunut aktiivisesti kansainvälisiin konferensseihin ja alan kotimaisten ja kansainvälisten tiedeorganisaatioiden toimintaan. Huhtikuussa oppiaine järjesti vuosittaiset valtakunnalliset tilastopäivät

Filosofia

Filosofia-aineen opetuksen päätavoitteita on tarjota eväitä oman ajattelun ja argumentaation kehittämiseksi sekä perehdyttää tutkimukseen liittyviin tieteenfilosofisiin peruskysymyksiin.

Keväällä 2002 Filosofian aine järjesti Kriittisen ajattelun kurssin ja syksyllä sekä Ympäristöfilosofian kurssin että jatko-opiskelijoiden Tieteenfilosofian kurssin. Filosofian aine ja Yhteiskuntatieteiden filosofian tutkimusseminaari järjestivät toukokuussa toimintaa käsittelevän seminaarin. Seminaariin oli kutsuttu puhujiksi yliopistolehtori Sara Heinämaa Helsingin yliopistosta ja professori Fred Stoutland Uppsalan yliopistosta. Syyskuus-

sa järjestettiin Martin Kuschin uuden kirjan tiimoilta kommunitaarista epistemologiaa käsittelevä workshop. Cambridgen yliopistossa työskentelevä Kusch piti workshopin yhteydessä aiheesta myös luennon HKKK:n opiskelijoille. Filosofian lehtori, akatemiaturkija Marja-Liisa Kakkuri-Knuutilan johtama projekti Epistemology and Methodology of Management Research on jatkanut toimintaansa. Yhteiskuntatieteiden filosofian tutkimusseminaari on myös kokoontunut säännöllisesti.

KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS

Opetusministeriö on kaksi kertaa peräkkäin nimenyt Kielten ja viestinnän laitoksen valtakunnalliseksi koulutuksen laatuysiköksi, ensimmäisen keran vuosiksi 1999–2000 ja toistamiseen vuosiksi 2001–2003. Laadukkaiden opetusohjelmien tarjoaminen oli laitoksen toiminnan keskeisenä tavoitteena myös vuonna 2002. Opiskelijoiden palautteen perusteella on syytä olettaa, että tässä on onnistuttu hyvin, sillä Suomen Ekonomiliiton (SEFE) tekemässä kyselyssä HKKK:sta valmistuneet nostivat jälleen kielioopinnot erityisen myönteiseksi asiaksi saamaansa koulutusta arvioidessaan.

Opetuksen kohderyhmät

Opetusohjelmaan kuuluivat vuonna 2002 Englanninkielinen yritysviestintä, Espanja, Italia, Japani, Kiina, Ranska, Ruotsi, Saksa, Suomen kieli ja viestintä sekä Venäjä. Lisäksi tarjottiin yhteistyössä Avoimen yliopiston kanssa kiinan ja viron kielten opetusta. Eniten opiskeltuja vieraita kieliä olivat vuonna 2002 englannin lisäksi saksa, ranska ja espanja. Laitos vastasi myös suurelta osin Mikkelissä tarjottavaan kauppatieteiden kandidaatintutkintoon sisältyvien kieli- ja viestintäopinnot opetustarjonnasta. Muita uusia opetuksen kohderyhmiä olivat Tietojärjestelmätieteen muutokoulutusohjelmaan osallistuvat sekä Helsingin yliopiston humanistisen tiedekunnan opiskelijat, joille tarjottu Liiketaloustieteiden ja kansainvälisen yritysviestinnän sivuainekokonaisuuden opetuksessa laitos suurimmaksi osaksi vastasi.

Laitoksen opetusohjelmat tähtäävät paitsi korkeatasoiseen kielten ja viestinnän käytännön osaamiseen myös talouselämän kielten ja viestinnän asiantuntijoilta edellytettävään erityisosaamiseen. Kauppatieteiden maisterin tutkinnossa voi pääaineena opiskella Suomen kieltä ja viestintää sekä Englanninkielistä yritysviestintää. Heistä useimmat sijoituivat yritysten tiedotus- ja markkinointitehtäviin ja talousjournalismin palvelukseen. Vuodesta 1996 on Suomen kielen ja viestinnän voinut HKKK:ssa va-

lita myös jatkotutkintojen pääaineeksi. Uudeksi jatkotutkintoaineeksi saatiin vuonna 2002 Kansainvälinen yritysviestintä.

CEMS-yhteistyö

HKKK:n lisääntynyt kansainvälinen verkostoituminen näkyy myös Kielten ja viestinnän laitoksen toiminnassa. Community of European Management Schools (CEMS) -verkoston yhteiseen maisteriohjelmaan sisältyy yhteistyössä muiden CEMS-yliopistojen kanssa toteutettavat kielitutkinnot, joissa kieli- ja viestintätaitoa arvioidaan vaativissa yritys-elämän tilanteita simuloivissa tehtävissä. Kielitutkintoja on HKKK:ssa järjestetty vuodesta 2000 alkaen kaikkiaan kuudessa eri kielessä ja HKKK:n opiskelijat ovat selviytyneet niissä erittäin hyvin. Laitoksen tärkeänä lähivuosien tavoitteena on saada eri kielisiin CEMS-akkreditoituja kursseja. Ensimmäinen tällainen kurssi saatiin vuonna 2002 Englanninkieliseen yritysviestintään.

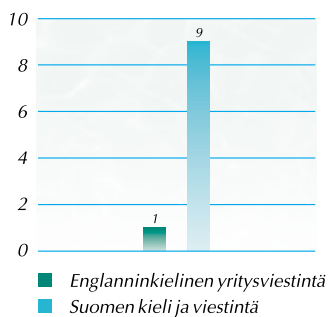
Verkko-opetuksen kehittäminen

Kielten ja viestinnän laitoksen tavoitteena on olla korkeatasoinen ja monipuolinen tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön osaaja ja soveltaja. Tähän liittyen on viime vuosina panostettu paljon opettajakunnan osaamisen kehittämiseen ja verkko-opetuksen lisäämiseen. Tämä kehittämistyö jatkui myös vuoden 2002 aikana ja verkkokursseja onkin tarjolla lähes kaikissa kielissä. Opettajat osallistuivat HKKK:n Opetuksen innovaatiokeskuksen tarjoamaan koulutukseen sekä valtakunnalliseen TieVie-koulutukseen ja olivat myös itse kysytyjä asiantuntijoita erilaisissa verkko-opetuksen koulutustilaisuuksissa. Laitos osallistui lisäksi aktiivisesti valtakunnalliseen Virtuaalikielikeskushankkeeseen.

Fuusioyritysten sisäistä viestintää koskeva tutkimushanke

Kielten ja viestinnän laitoksen laajin meneillään oleva tutkimushanke on Suomen Akatemian rahoittama suomalais-ruotsalaisten fuusioyritysten sisäistä viestintää koskeva tutkimusprojekti. Se on osa Suomen Akatemian Kahden puolen Pohjanlahtea -tutkimusohjelmaa, jonka loppuraportit julkaistaan vuonna 2004. Nordean ja Stora Enson kanssa läheisessä yhteistyössä toimivaa hanketta johtavat professorit Helena Kangasharju ja Mirjalisa Charles ja siinä toimii osa-aikaisina tutkijoina useita laitoksen työntekijöitä. Hankkeessa kerätyn aineiston pohjalta on tehty myös Suomen kielen ja viestinnän graduja ja aloitettu kaksi lisensiaatintyötä ja

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Kielten ja viestinnän laitoksessa vuonna 2002

kaksi väitöskirjaa. Vuonna 2002 julkaistu hankkeen ensimmäinen laajempi tutkimusraportti herätti suurta kiinnostusta myös julkisuudessa. Lisäksi keväällä 2002 järjestettiin hankkeen pohjalta Studia Generalia -tyyppinen Yritysviestinnän tutkimus: työyhteisön sisäinen viestintä -kurssi, joka sai paljon kuulijoita myös yrityksistä.

LASKENTATOIMEN LAITOS

Laskentatoimen laitoksella on kaksi oppiainetta Laskentatoimi ja Rahoitus, jotka ovat HKKK:n suosituimmat pääaineet. Vuonna 2002 laitokselta valmistui 81 laskentaekonomia ja 47 rahoitusekonomia. Laitos ylitti ainoana HKKK:n ainelaitoksista perustutkintotavoitteen vuonna 2002.

Rahoituksen professorin virkaan, opetusalan rahoitusmarkkinat nimitettiin Ph.D. Matti Suominen 1.10.2002 alkaen ja laskentatoimen professorin virkaan, opetusalan johdon laskentatoimi nimitettiin KTT Teemu Malmi viisivuotiskaudeksi 1.11.2002 alkaen.

Vuonna 2002 laitoksen henkilökunta julkaisi kymmenkunta referoitua artikkelia sekä työpapereita ja oppikirjoja. Laitoksen edustajat esittivät tutkimuspapereitaan useissa kansainvälisissä konferensseissa.

Laitoksen tutkimusten korkeasta laatuudesta ovat osoituksena mm. professori Matti Keloharjun saamat kansainväliset palkinnot. Vuoden 2002 alussa Keloharju sai Smith Breeden palkinnon (distinguished paper prize 2001) Yhdysvalloista. Lisäksi hän voitti KTT Mervi Niskasen kanssa tekemällään Why Do Firms Raise Foreign Currency Denominated Debt? Evidence from Finland -tutkimuksella European Financial Management 2001 Best Paper Award -palkinnon, joka myönnetään vuosittain parhaalle lehdestä julkaistulle tutkimukselle. KTT Sami Torstilan Essays on Gross Spreads in Initial Public Offerings -väitöskirja voitti Osuuspankkien Tutkimussäätiön palkinnon parhaasta väitöskirjasta vuosilta 2000–2002.

Laskentatoimen tilintarkastusprojektiin liittyvää, suuren suosion saavuttanutta "kisälliprojektia" jatkettiin vuonna 2002.

Laitoksen henkilökunta oli opetustehtävissä HKKK:n JOKO Executive Education Oy:n kursseilla, avoimessa yliopistossa sekä ulkopuolisissa koulutustilaisuuksissa. Laitos osallistui myös Helsingin yliopiston opiskelijoille toteutetun liiketaloustieteen opintokokonaisuuden opetukseen, joka jatkuu vuonna 2003. Laitoksen henkilökunta osallistui mm. kirjanpito- ja tilintarkastuslautakuntien toimintaan sekä alan ammattitutkintojen järjestämiseen.

MARKKINOINNIN LAITOS

Markkinoinnin laitos tarjoaa opetusta neljässä pääaineessa: Markkinointi, Kansainvälinen liiketoiminta, Logistiikka ja Yrittäjyys. Lisäksi opetusta annetaan Taloussosiologiassa ja Talousmaantieteessä.

Markkinointi

Markkinoinnin pro gradu -tutkielmien ohjaustyö tuotti vuonna 2002 erinomaisia tuloksia. Kertomusvuonna valmistui 59 markkinointiekonomia. Markkinointi on Laskentatoimen jälkeen HKKK:n toiseksi suurin aine. Suurin osa tutkielmista toteutettiin yrityksille tehtyinä tavoitetutkimuksina. Markkinoinnin kaksi väitöskirjatutkimusta käsitelivät yritysten markkinointiosaamista ja toiminnan tulokellisuutta (Matti Tuominen) ja vähittäiskaupan aukioloaikojen sääntelyn vapautumista historialliselta ja empiiriseltä kannalta tarkastellen (Sami Kajalo).

Sähköisen liiketoiminnan eri muodot ja yritysten arvoverkottuminen ovat olleet uusimpia tutkimusteemoja Markkinointi-aineessa. Suomen Akatemian LIIKE-ohjelmaan hyväksytyssä laajas- ja moniyliopistoisessa VALUENET-hankkeessa on selvitetty liiketoimintaverkkojen rakentumista ja niiden johtamista. Professori Kristian Möller on koordinoitunut hanketta neljän yliopiston yhteishankkeena.

Markkinointi kehitti ja vakiinnutti opetustaan Suoramarkkinointi-instituutin kautta, joka tarjoaa yhteistyössä Svenska handelshögskolanin kanssa 3–4 kurssia. Kursseilla korostuu internetin sekä e- ja m-liiketoiminnan vaikutus markkinointiin ja asiakassuhdejohtamiseen. Vuonna 2002 Markkinointi-aineen opetuksessa toteutettiin Knowledge Management -luentosarja, joka on yhteinen sarja Markkinoinnin, Organisaatio ja johtaminen -aineen sekä Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR) -tutkimusyksikön kesken. Helsingin kaupungin kanssa toteutettiin myös Vähittäiskaupan johtamisen seminaari. Lisäksi käynnistettiin hanke taideostoista korkeakouluissa.

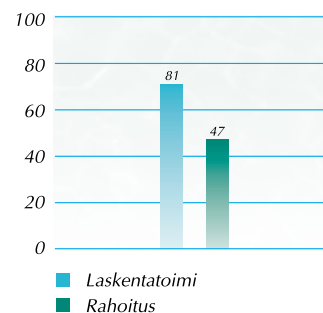
Kansainvälinen liiketoiminta

Opetuksen saralla Kansainvälisen liiketoiminnan aineessa jatkettiin vuonna 2002 hyväksi koettuun tapaan. Kaikki aineen kurssit eri tasoilla ja ohjelmissa ovat englanninkielisiä, intensiivimuotoisia ja kestävät 2–3 viikkoa. Niissä painotetaan hyvin voimakkaasti opiskelijoiden aktiivista osallistumista mm. case-debattien muodossa.

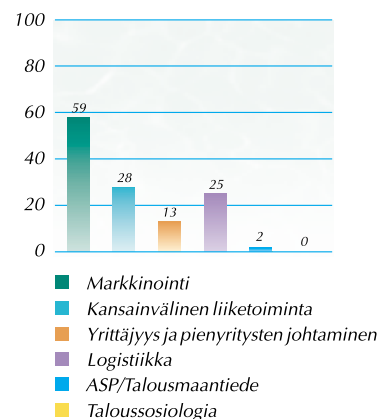
Myös vuonna 2002 kurssit houkuttelivat suu-

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Laskentatoimen laitoksessa vuonna 2002

Kauppatieteiden maisterin tutkinnot Markkinoinnin laitoksessa vuonna 2002

ren joukon ulkomaisia vaihto-opiskelijoita. Monella kurssilla lähes puolet osanottajista on ulkomailla, mikä tuo konkreettisen kansainvälisen ulottuvuuden luennoilla käytäviin keskusteluihin. Aineen opetus sai tunnustusta HKKK:n lukuvuoden avajaisissa, kun professori Hannu Seristö palkittiin ansiostaan opetuksen kehittämisessä.

Syksyllä julkaistiin WSOY:n kustantama suomenkielinen Kansainvälinen liiketoiminta -oppikirja. Kirjan tekemiseen osallistui keskeisesti kuusi Kansainvälisen liiketoiminnan tutkijaa, yhdessä yhdeksän muun HKKK:n piirissä toimivan tutkijan kanssa.

Tutkimuksen alueella Kansainvälisen liiketoiminnan aineen ja TKK:n tutkijoiden yhteinen, kansalliseen LIIKE-ohjelmaan kuuluva Born Globals -tutkimushanke eteni voimakkaasti, johtaen lukuisiin konferenssiesityksiin ja julkaisuihin. Hankkeessa on Kansainvälisen liiketoiminnan aineesta mukana kaikkiaan neljä opettajakunnan jäsentä, kolme tohtoriopiskelijaa ja 12 ekonomiopiskelijaa.

Vuoden 2002 aikana saatiin päätökseen osin EU:n rahoittama kolmen yliopiston EU-India-hanke. Syyskuussa pidettiin Torinossa hankkeen päätöskonferenssi, jossa viisi tutkijaa esitteli tutkimustensa tuloksia ja kehitteli uutta tutkimus- ja opetusyhteistyötä italialaisten ja intialaisten yliopistojen kanssa. Aineessa valmistui vuoden aikana kaksi tohtoria.

Aineen tutkijat osallistuivat viiden hengen voimin Ateenassa joulukuussa pidettyyn European International Business Academyn vuosikonferenssiin, jossa professori Reijo Luostarinen sai kansainvälistä tunnustusta, kun hänet valittiin yhdeksi EIBA Founding Fellow:ksi kolmen muun ansioituneen professorin ohella.

Huhtikuussa astui Kansainvälisen liiketoiminnan professorin virkaan KTT Hannu Seristö – edellisestä aineen virkaanastumisesta olikin kulunut lähes kaksi vuosikymmentä.

Logistiikka

Vuosi 2002 oli Logistiikan aineelle hedelmällinen. Opetuspuolella jatkettiin panostuksia opiskelija asiakkaana -ajattelun toteuttamiseen ja kokonaisvaltaisen oppimisympäristön luomiseen. Menetelmänä käytettiin mm. pääaineopiskelijoiden henkilökohtaisia haastatteluja, case-koulutustilaisuuksia, tyytyväisyyskyselyjä, seminaarien yhteenvetoiltoja ja lukuvuoden päättäjäisiä. Aineessa otettiin myös käyttöön uusi kurssirakenne, joka vastaa entistä paremmin opiskelijoiden ja työelämän tarpeita. Rakenteen uudistamisen yhteydessä myös englanninkielistä kurssitarjontaa lisättiin.

Oppimisympäristön edistämiseksi aineen sisällä panostettiin erityisesti henkilökunnan koulutukseen ja tietotekniikan hyötykäytön lisäämiseen. Lisäksi siirryttiin täysin avoimeen kurssipalautteeseen eli oppilaiden kurssiarviot ovat aineen henkilökunnan ja opiskelijoiden nähtävissä.

Maisteriohjelmasta valmistui 25 uutta ekonomia. Logistiikan opiskelijat tekevät pro gradu -tutkielmansa selvityksinä yliopiston ulkopuolella toimiviin yrityksiin. Aineessa onkin panostettu erityisesti siihen, että tutkielmiin liittyvät yritysraportit vastavat niille asettuja vaatimuksia ja ratkaisevat yritysten konkreettisia ongelmia.

Tutkimuspuolella keskityttiin kansainvälisesti kilpailukykyisen tutkimuksen edistämiseen ja tekemiseen. Keskeisiä erikoistumisalueita ovat tieto- ja palvelutalouden problematiikka, toimitusverkostojen hallinta, palvelun laatu, elektroninen kauppa, ostotoiminta ja ulkoistaminen. Artikkelien ja raporttien julkaisemista jatkettiin edellisvuosien tapaan ja aineen tutkijat pitivät useita kansainvälisiä konferenssiesitelmiä.

Tohtoriopiskelijoiden koulutuksessa panostettiin aineiden väliseen yhteistyöhön, jonka tuloksena Tietojärjestelmätieteessä väitteli tohtoriopiskelija. Aineiden välinen yhteistyö nähdään tarpeellisenä laaja-alaisen näkemyksen takaamiseksi.

Logistiikan aine panosti edelleen yliopiston ulkopuoliseen yritysyritysyhteistyöhön. Tutkielmien lisäksi vuoden 2002 aikana oli käynnissä useita laajempia tutkimus- ja konsultointihankkeita mm. LTT-Tutkimus Oy:n ja erityisesti sen Elektronisen Kaupan Instituutin kanssa. Projekteissa tutkittiin tietoverkkojen käytön vaikutuksia kaupan ja teollisuuden liiketoimintamalleihin ja yritysten väliseen verkostoitumiseen.

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Yrittäjyyden opetuksen tarkoituksena on antaa valmiudet, joiden avulla opiskelija kykenee ottamaan vastuun nykyaikaisen, verkostoituneen ja kansainvälistyvän yrityksen tai sen yksikön kehittämisestä ja johtamisesta. Opetuksen tavoitteena on myös rohkaista ja auttaa opiskelijoita tekemään luovista ideoistaan menestyviä innovaatioita.

Yrittäjyyden opetusta uudistettiin siten, että se vastaa entistä paremmin nopeasti kasvaneeseen yrittäjävalmiuksien kysyntään yhteiskunnassamme. Myös kaupan ja jakelun opetuksessa kiinnitettiin erityistä huomiota yritysyritysyhteistyöhön, jota toteutettiin vierailuluentojen sekä tositilanteisiin pohjautuvien vaativien harjoitusten avulla. Tätä suunniteltuun ja johtamiseen liittyvää käsityötaidon hankkimista tullaan edelleenkin kehittämään. Jakelun

● Helsingin kauppakorkeakoulussa opiskelee noin 3 600 opiskelijaa. HKKK:lla on kampukset sekä Helsingissä että Mikkelissä.

● HKKK:ssa harjoitetaan tutkimusta ja opetusta Johtamisen, Kansantaloustieteen, Kielten ja viestinnän, Laskentatoimen sekä Markkinoinnin laitoksissa.

johtamisen opetuksen tehostamiseksi professori Niilo Home toimittaa kurssikirjallisuutta täydentävän oppikirjan, joka perustuu jakelun uutta Efficient Consumer Response (ECR) -ilmiötä käsitteleviin tutkielmiin. Vastaava aikaisempi ECR-kirja on osoittautunut hyödylliseksi välineeksi opetustilanteessa, jossa tutkimuskirjallisuutta on ollut niukalti saatavilla. ECR-julkaisuista on kiinnostunut myös yritysmaailma.

Oppiaineessa on meneillään 1,5 vuotta kestänyt, Tekes-rahoitteinen piha- ja ympäristörakentamisen tutkimusohjelma yhteistyössä Talousmaantieteen kanssa. Lisäksi aineen henkilökunta tekee läheistä yhteistyötä HKKK:n Pienyrityskeskukseen kanssa mm. opetuksessa ja tutkimuksen ohjaamisessa.

Yrittäjyysaineella on perinteisesti ollut tiivis yhteistyö Suomen yrittäjät ry:n ja siihen liittyvien toimialajärjestöjen kanssa sekä kaupan eri organisaatioiden kanssa. Yhteistyö valtakunnallisten ja alueellisten elinkeinoviranomaisten kanssa on myös pitkä perinne.

Area Studies Program (ASP)

Area Studies Program (ASP) tarjoaa monitieteisen opintokokonaisuuden kansainvälisesti orientoituneille opiskelijoille, jotka erikoistuvat valitsemaansa maailman suurतालousalueeseen. Pääaineopiskelijoiden lisäksi ohjelmassa opiskelee runsaasti ulkomaisia vaihto-opiskelijoita ja JOO- sekä sivuaineopiskelijoita.

Englanninkielisen ohjelman opetuksessa korostetaan kansainvälisen toimintaympäristön ja markkinoiden alueellista analyysyä, mm. mahdollisuuksien ja riskien näkökulmasta. Opetuksesta vastaavat yhteistyössä Talousmaantiede, Kansainvälinen liiketoiminta, Yritysjuridiikka, Kansantaloustiede ja kielten aineet. Lisäksi ohjelmaan on integroitu opetusta, jota tarjoavat Itä- ja Kaakkois-Aasian koulutusverkosto, Venäjän ja Baltian maisterikoulu, Matkailualan verkostoyliopisto sekä Helsingin yliopiston Renvall-instituutin alueohjelmat.

ASP-ohjelmassa sovelletaan laajasti paikkatietojärjestelmiä (Geographical Information Systems, GIS). Paikkatiedot ovat ASP-opetuksen ja -tutkimuksen sekä alueellisen tiedon visualisoinnin yhteinen perustietokanta, jota kehitetään yhteistyössä Helsingin yliopiston, Helsingin kaupungin ja Maanmittauslaitoksen kanssa.

Vuonna 2002 ASP-ohjelmasta valmistui kaksi tohtoria. Aineen tutkijat tuottivat julkaisuja ja kansainvälisiä konferenssiesitelmiä. Aineessa on tekeillä useita Aasia-aiheisia väitöskirjoja. Muita tutkimuskohteita ovat vähittäiskauppa, turismi ja Euroopan integraatio. Tekes-rahoitteinen puuteollisuuden verkottumista ja kansainvälistymistä tutkiva hanke päättyi keväällä 2003.

LAITOSTEN TULOKSIA VUODELTA 2002

JOHTAMISEN LAITOS	Koko laitos	Organisaatiot ja johtaminen	Tietojärjestelmätiede	Yritysjuridiikka		
Perustutkinnot	52	25	14	13		
Pääaineopiskelijat	776	269	329	178		
Tutkielmat	61	27	16	18		
Tohtorintutkinnot	1		1			
Opintoviikot	18 068	6 403	5 578	5 761		
Virkoja	20,5	6,5	10,5	3,5		
Opintoviikkoja/virka	881	985	531	1 646		

KANSANTALOUSTIETEEN LAITOS	Koko laitos	Kansantaloustiede	Liikkeenjohdon systeemit	Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät	Teknologiajohtaminen ja -politiikka
Perustutkinnot	43	25	13	1	4
Pääaineopiskelijat	384	242	82	19	41
Tutkielmat	42	26	13	1	2
Tohtorintutkinnot	5	3		2	
Opintoviikot	14 970	5 938	2 813	1 070	225
Virkoja	16	6	3	6	1
Opintoviikkoja/virka	936	990	938	178	225

KIELTEN JA VIESTINNÄN LAITOS	Koko laitos	Suomen kieli ja viestintä	Englanninkielinen yritysviestintä	Muut kielet yhteensä
Perustutkinnot	10	9	1	
Pääaineopiskelijat	70	58	7	5
Tutkielmat	10	10		
Tohtorintutkinnot				
Opintoviikot	11 986	1 946	4 198	5 694
Virkoja	31	5	9,5	16,5
Opintoviikkoja/virka	387	389	442	345

LASKENTATOIMEN LAITOS	Koko laitos	Laskentatoimi	Rahoitus
Perustutkinnot	128	81	47
Pääaineopiskelijat	883	569	314
Tutkielmat	136	81	55
Tohtorintutkinnot	2		2
Opintoviikot	17 021	9 703	7 318
Virkoja	19,5		
Opintoviikkoja/virka	873		

MARKKINOINNIN LAITOS	Koko laitos	Markkinointi	Kansainvälinen liiketoiminta	Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen	Logistiikka	ASP/ Talousmaantiede	Taloussosiologia
Perustutkinnot	127	59	28	13	25	2	
Pääaineopiskelijat	984	416	232	118	158	57	3
Tutkielmat	126	57	31	10	23	4	1
Tohtorintutkinnot	9	2	2	3		2	
Opintoviikot	19 961	7 911	4 764	2 306	3 827	1 121	32
Virkoja	18	7,5	4,5	2	2	2	
Opintoviikkoja/virka	1 109	1 054,8	1 059	1 153	1 914	560,5	

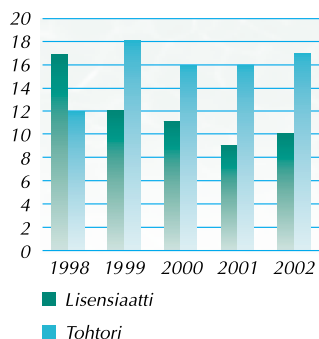
Opetusvirat on laskettu ilman assistentteja.

Taulukoihin on otettu mukaan vain ne aineet, jotka voi valita pääaineeksi.

Kielten laitoksen muut kielet ovat opintoviikkomäärän mukaisessa järjestyksessä: saksa, ruotsi, ranska, espanja, venäjä, italia, japani, viro ja kiina.

JATKOKOULUTUS

Jatkotutkinnot (KTL ja KTT)
1998–2002

Helsingin kauppakorkeakoulussa toimii korkeatasoinen jatkokoulutusohjelma, jonka tavoitteena on tarjota tehokasta ja laadukasta tieteellistä opetusta ja ohjausta. Opiskelijat laativat kansainväliset mitat täyttäviä väitöskirjoja. Päätoimisina opiskelevat valmistuvat kauppatieteiden tai filosofian tohtoreiksi neljässä vuodessa.

TOHTORITUOTANNON KORKEA TASO VAKIINTUNUT

Panostus jatkokoulutukseen on jo useampana vuotena näkynyt korkeana tohtorintutkintojen määränä. Lisensiaatintutkintoja on suoritettu viime vuosina aikaisempaa vähemmän, kun yhä useammat jatko-opiskelijat etenevät suoraan tohtorintutkintoon suorittamatta lisensiaatintutkintoa. HKKK on viime vuosina pyrkinyt panostamaan kokopäiväisiin jatko-opiskelupaikkoihin. Vuonna 2002 kaikkiaan 70–80 henkilölle mahdollistettiin päätoiminen tai lähes päätoiminen jatko-opiskelu.

TOHTORIKOULUTUSKESKUS HALLINNOI JATKOKOULUTUSTA

Helsingin kauppakorkeakoulun Tohtorikoulutuskeskus hallinnoi jatkokoulutusta ja tohtoriohjelmaa. Tohtorikoulutuskeskukseen on sijoitettu yliopiston tutkimusassistenttien virat sekä apuraha-, tutkija- ja tutkijakoulupaikat. Vuonna 2002 keskuksessa työskenteli 20 tutkijaa ja neljä hallintohenkilöstöön kuuluvaa. Tutkijat osallistuivat aktiivisesti alansa kotimaisiin ja kansainvälisiin konferensseihin sekä julkaisivat opinnäytetutkimustensa lisäksi artikkeleita ja työpapereita. Kesällä 2002 Tohtorikoulutuskeskus muutti Runeberginkadulta uusiin moderneihin tiloihin Ruoholahteen.

AKTIIVISENA TUTKIJAKOULUISSA

Kauppatieteiden valtakunnallinen jatkokoulutusohjelma KATAJA sekä muut tutkijakoulut täydensivät HKKK:n jatkokoulutusohjelman ohjausresursseja ja opetustarjontaa. Kaikkiaan yliopistollamme oli yhteensä 18 tutkijaa eri tutkijakouluissa. Uusi tutkijakoulu Graduate School for Electronic Business and Software Industry (GEBSI) aloitti toimintansa. GEBSIn verkoston osapuolia ovat HKKK, Teknillinen korkeakoulu, HIIT ja LTT-Tutkimus Oy. HKKK johtaa sekä KATAJAA että GEBSIä ja osallistuu kaikkiaan yhdentoista tutkijakoulun toimintaan.

KANSAINVÄLINEN ILMAPIIRI NÄKY

Kansainvälisyys näkyy jatkokoulutuksessa mm. ulkomaisten jatko-opiskelijoiden määrässä, jatko-opiskelijoiden ulkomaan vierailujaksossa ja ulkomaalaisten asiantuntijoiden käytössä väitöskirjojen arvioinneissa. Kansainvälisen tason takaamiseksi viime vuosina on siirrytty lähes kokonaan ulkomaisien asiantuntijoiden käyttöön väitöskirjojen esitarkastajina ja vastaväittäjinä. Esitarkastajien ja vastaväittäjien hyvät arviot ja arvosanat väitöskirjoista kertovat osaltaan yliopiston tutkimuksen korkeasta laadusta.

TUTKIMUS

Helsingin kauppakorkeakoulussa perustutkimusta tekevät viisi opetuksen ja tutkimuksen laitosta (Johtamisen, Kansantaloustieteen, Laskentatoimen, Markkinoinnin sekä Kielten ja viestinnän laitos), väitöskirjoihin keskittynyt Tohtorikoulutuskeskus sekä erillislaitokset Venäjän ja Baltian keskus ja Tiedon ja Innovaatioiden tutkimuskeskus (CKIR). Soveltava tutkimus on keskittynyt Helsingin kauppakorkeakoulun LTT-Tutkimus Oy:öön.

Tutkimus oli myös vuonna 2002 tuloksellista ja sitä kuvaavat hyvin liiketoimintaosaaminen, tieteelliset liiketoimintaosaamisen seminaarit ja kansainväliset ympäristöjohtamisen ja medialaboratorion tutkimushankkeet. Tutkimusyhteistyön aloittivat mm. liiketoimintaosaamisen ja verkostotalouden tutkimiseen keskittyneet tutkimuskonsortiot. Lisäksi edelleen pyrittiin julkaisemaan tieteelliset tulokset yhä korkeatasoisemmissa kansainvälisissä julkaisusarjoissa.

Aiempien vuosien tapaan suurin osa budjetin ulkopuolisesta tutkimusrahoituksesta saatiin Suomen Akatemiasta. Rahoituspäätöksiä kuluneelle toimintavuodelle ja seuraaville vuosille on kertynyt lähes 2 miljoonaa euroa. Nämä tutkimushankkeet mahdollistivat erityisesti nuorille tutkijoille kohtuullisen pitkät työsuhteet ja niillä voitiin merkittävästi vahvistaa tutkimusryhmien toimintaa.

Uusia Suomen Akatemian rahoittamia hankkeita oli lähes kaikilla opetuksen ja tutkimuksen laitoksilla. Näistä voidaan mainita ainakin Liiketoimintaverkostojen johtaminen, Liikkeenjohto osaamisansoissa ja Kehittyvät liiketoimintaympäristöt Life as Learning -tutkimusohjelmassa, Yritysten ja julkisten organisaatioiden tukeminen informaatioyhteiskunnassa, Siirtymätalouksien ja erityi-

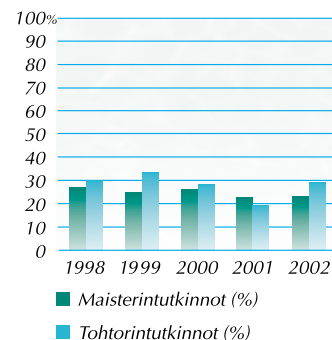
sesti Venäjän yritysten kehittyminen globaalissa taloudessa, EU:n telekommunikaatiopolitiikka, Stokastinen optimointi ja sen sovellukset rahoituksessa, kielen ja kommunikaation käyttöön liittyvä tutkimus Kahden puolen Pohjanlahtea -tutkimusohjelmassa sekä medialaboratorion aloittama tiedon, teknologian ja median käyttäjien sopeutumismalleja käsittelevä tutkimus.

Suomen Akatemian monivuotisista hankkeista jatkuivat vielä ensimmäiseen kauppatieteelliseen tutkimusohjelmaan, Suomalaiset yritykset ja globaalin kilpailun haasteet – liiketoiminta kilpailuna ja yhteistyönä (LIIKE), kuuluneet 6 tutkimushanketta: VALUENET (Arvoa tuottavat liiketoimintaverkostot), metsäteollisuuden liiketoimintaosaamisen ja johtamisen tutkimus, suomalaisia yrityksiä ja globaalia kompetenssia koskeva tutkimus, intellektuaalisia omistusoikeuksia käsittelevä taloustieteen tutkimus sekä kaksi Tekesin rahoittamaa tutkimushanketta.

Teknologian kehittämiskeskus oli myös merkittävä liiketaloudellisen tutkimustoiminnan rahoittaja. Käynnistyneistä hankkeista voidaan mainita mm. strategisten yritysverkostojen johtaminen (Vertigo) yhdessä Oulun yliopiston kanssa, puuteollisuuden kilpailuvyvyn parantamiseen tähtäävä tutkimus sekä tietoverkon kuntomittauksen kehittämistä käsittelevä tutkimus. LIIKE-ohjelmaan kuuluvina jatkavat edelleen Born Globals -tutkimuskonsortio yhteistyössä Teknillisen korkeakoulun kanssa sekä uuden teknologian kehittäjien ja käyttäjien tutkiminen.

Soveltava tutkimus on keskittynyt Helsingin kauppakorkeakoulun Holding Oy:n omistamaan LTT-Tutkimus Osakeyhtiöön. Sen yhteyteen on perustettu useita instituutteja ja keskuksia, jotka toimi-

Helsingin kauppakorkeakoulun osuus kauppatieteellisen alan tutkinnoista koko maassa 1998–2002

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSSA JULKISTUI KAIKKIAAN YLI 300 JULKAISUA SEURAAVASTI:

- Väitöskirjat	18
- Lisensointitutkimukset	12
- Artikkelit referoiduissa aikakauslehdissä	70
- Tieteelliset kirjat	15
- Artikkelit kirjoissa ja kokoomateoksissa	70
- Keskustelu ja työpaperit sekä muut korkeakoulun julkaisusarjat	50
- Konferenssiesitelmät	33
- Oppikirjat	8
- Muut tutkimusraportit ja artikkelit aikakauskirjoissa	35

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUSSA VUONNA 2002 VÄITELLEET / SUORITETUT KAUPPATIETEIDEN JA FILOSOFIAN TOHTORIN TUTKINNOT

Epstein, Mikael

(2002) Risk Management of Innovative R & D Project. Development of Analysis Model. A Systematic Approach for the Early Detection of Complex Problems (EDCP) in R & D in Order to Increase Success in Enterprises, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-209, Helsinki.

Heikkinen, Veli-Pekka

(2001) Modelling Timber Harvesting Decisions as a Part of the Management of a Mixed Asset Portfolio, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-195, Helsinki.

Inkinen, Kari

(2000) Diffuusio ja Fuusio. Osuuskauppa-innovaation levinneisyys ja sen dynamiikka 1901–1998. Alueellisesti tulostuva näkökulma suomalaisen osuuskauppatoiminnan kehityksen ja sisällön muutokseen., HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-181, Helsinki.

Kajalo, Sami

(2002) Deregulation of Retail Hours in Finland: Historical and Empirical Perspectives, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-210, Helsinki.

Karhunen, Jussi

(2002) Essays on Tender Offers and Share Repurchases, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis A-202, Helsinki.

Kleymann, Birgit

(2002) The Development of Multilateral Alliances – The Case of the Airline Industry, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-208, Helsinki.

Kortelainen, Mika

(2002) EDGE: A Model of the Euro Area with Applications to Monetary Policy, HSE Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-204, Helsinki.

Kosonen, Riitta

(2002) Governance, the Local Regulation Process, and Enterprise Adaptation in Post-Socialism, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-199, Helsinki.

Laamanen, Tomi

(2002) Essays on Technology Investments and Valuation, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-205, Helsinki.

Matikka, Ari

(2002) Measuring the Performance of Owner-managed Firms, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis A-198, Helsinki.

Mikkola, Hennamari

(2002) Empirical Studies on Finnish Hospital Pricing Methods, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-203, Helsinki.

Pautola-Mol, Niina

(2001) The Baltic State's Integration into the European Union – Institutional Approach, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-196, Helsinki.

Pietiläinen, Tarja

(2002) Moninainen yrittäminen sukupuoli ja yrittäjänäisten toimintatila tietoteollisuudessa, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-207, Helsinki.

Suhonen, Susanne

(2002) Industry Evolution and Shakeout Mechanisms, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis A-200, Helsinki.

Söderqvist, Minna

(2002) Internationalisation and its Management at Higher-education Institutions. Applying Conceptual, Content and Discourse Analysis, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-206, Helsinki.

Teikari, Ismo

(2001) Poisson Mixture Sampling in Controlling the Distribution of Response Burden in Longitudinal and Cross Section Business Surveys, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-189, Helsinki.

Tuominen, Matti

(2002) Market-Driven Capabilities and Operational Performance Theoretical Foundations and Managerial Practices, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-201, Helsinki.

Öörni, Anssi

(2002) Consumer Search in Electronic Markets, Acta Universitatis Oeconomicae Helsingiensis, A-197, Helsinki.

TIETEELLISET KIRJAT ELI MONOGRAFIAT

Heiskanen, Eva (ed.)

(2002) Tutkijan elämän värit. Raikasta tarinaa, Professori Raimo Lovio 50 v. juhlakirja.

Ilmakunnas, P. and Maliranta, M.

(2002) The Turnover of Jobs and Workers in Finland, Työpoliittinen tutkimus.

Juurmaa, R.Y.

(2002) Performance and International Competitiveness of Listed Metal and Telecommunication Industry Groups 1992–2000. Finland vs Sweden and Germany, HSE Publications, B-39, Helsinki.

Kautto, Petrus, Heiskanen, Eva ja Melanen Matti

(2002) Pyrkimys ympäristömyötäisiin tuotteisiin, Suomen Ympäristökeskuksen julkaisuja 530, Helsinki: Suomen ympäristökeskus.

Kirpalani, A. and Luostarinen J.-P. (eds.)

(2002) Europe-India Business Linkages. Proceedings of EU-India Project 1st and 2nd Annual Conferences, Kirpalani, A. and Luostarinen, J.-P. (ed.).

Korhonen, Kristiina (ed.)

(2002) Current Reflections on the Pacific Rim, HSE Publications, B-38, Helsinki.

Luutonen, M. and Äyväri, A. (eds.)

(2002) Käsin tehty tulevaisuus. Näkökulmia käsityöyrittäjyyteen, Sitran raportteja, Luutonen, M. and Äyväri, S. (ed.), 24, Helsinki: Sitra.

Oksman, R.

(2002) Intohimoa ja ammattitaitoa, HSE Julkaisuja, B-42, Helsinki.

Pihlström, S., Rolin, K. and Ruokonen, F. (eds.)

(2002) Käytäntö, Suomen Filosofisen Yhdistyksen kotimainen tutkijakollokvio 10-11.1.2002 Helsingissä, Pihlström, S., Rolin, K. and Ruokonen, F. (ed.), Helsinki: Yliopistopaino.

Seristö, H. (ed.)

(2002) Kansainvälinen liiketoiminta.

Tainio, R., Lilja, K. and Santalainen, T.

(2002) Organizational Learning in the Context of Corporate Growth and Decline: A Case Study of a Major Finnish Bank, HSE Publications, No. B-43, Helsinki.

Tuomi, Kaija ja Vanhala, Sinikka (toim.)

(2002) Yrityksen toiminta, menestyminen ja henkilöstön hyvinvointi – seurantatutkimus metalliteollisuudessa ja vähittäiskaupan alalla, Helsingin kauppa- ja korkeakoulun julkaisuja, B-40, Helsinki.

Uusitalo, Liisa (ed.)

(2002) Kuluttaja virtuaalimarkkinoilla, Helsinki: Edita Oyj.

Äyväri, A.

(2002) Verkottuneen pienyrityksen markkinointi-kyvykyys, HSE Publications, B-41, Helsinki.

Äyväri, A.

(2002) Taito työksi Etelä-Karjalassa. Käsi- ja taideteollisuusalan nykytila ja tulevaisuuden mahdollisuudet, Lappeenranta: Etelä-Karjalan käsi- ja taideteollisuus Oy.

vat yliopiston vahvuusaloilla: Markkinoinnin ja kansainvälisen liiketoiminnan kehittämissinstituutti (MAKES), Elektronisen kaupan instituutti (EKI), Rahoitusinstituutti, Venäjän ja Baltian instituutti sekä Johtamisen ja osaamisen kehittämisen instituutti (JOKI).

Yliopisto on menestynyt hyvin myös muun yliopiston ulkopuolisen tutkimusrahoituksen hankkimisessa. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta käytettiin vuonna 2002 noin 4 miljoonaa euroa.

Tutkimustoiminnan monipuolisuus ja laatu ovat näkyneet myös tieteellisten julkaisujen laadun nousuna. Referoiduissa kansainvälisissä aikakauskirjoissa julkaistiin aiempaa enemmän korkeatasoisia artikkeleita ja tutkimustuloksia. Kaikkiaan vuonna 2002 Helsingin kauppakorkeakoulun opettajat ja tutkijat julkaisivat noin 310 tieteellistä artikkelia tai tutkimusta kokoomateoksissa, konferenssijulkaisuissa ja yliopiston omissa julkaisusarjoissa sekä oppikirjoja ja muuta materiaalia. Vuonna 2001 vastaava luku oli 315 ja vuonna 2000 julkaisujen määrä oli 250.

Tutkimustoiminnasta on erillinen, kattava yhteenveto yliopiston tutkimusluettelossa, jonka uusin versio Research Catalogue 2001–2002 julkaistiin vuoden 2002 alussa.

CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH

Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR) on HKKK:n erillinen akateeminen ja monitieteinen tutkimusyksikkö. CKIR tutkii innovatiivisia, tietämyspohjaisia yrityksiä ja teknologioita sekä alueellisia ja kansainvälisiä innovaatioekologioita. CKIR kehittää yhdessä yritysten kanssa tutkimusmallia, joka perustuu paralleeliin tieteeseen yritysten T&K-toimintojen kanssa.

Tutkimusohjelmia on kolme: Knowledge-Based Innovative Organizations and Their Management -ohjelmassa on käynnissä yritysprojekteja sekä kansainvälisiä tutkimushankkeita. Aluetason ohjelmassa Knowledge Societies as an Innovation System within Global Knowledge Economy käynnistettiin pääkaupunkiseudun innovaatiotoiminnan T&K-ohjelman luominen yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa. Kolmas tutkimusohjelma User-Centering Knowledge Media and Communication Technologies käsittää CKIR:n Knowledge Media Laboratoryn (KML) sekä yhteistyösopimuksen maailmanlaajuisen M.I.N.D. Laboratoryn kanssa.

Tutkimuksessa otetaan tarkasti huomioon maailmantalouden kehitys ja uutta tietoa pyritään luomaan nyky maailman akuutteihin tarpeisiin. Uusimman tiedon luomisessa keskeistä ovat läheiset yhteistyösuhteet Suomessa ja maailmalla. Yhteistyötä tehdään suomalaisten ja kansainvälisten yritysten, yliopistojen ja tutkimuslaitosten kanssa. Akateemisesti merkittäviä yhteistyökumppaneita ovat Tokion Hitotsubashi-yliopisto, Stanfordin yliopisto, INSEAD Ranskassa ja MIT Yhdysvalloissa.

CKIR:n akateemisena johtajana toimii professori Ikujiro Nonaka ja keskuksen toimintaa johtaa KTT Seija Kulkki. CKIR:n tutkimusjohtaja on YTT Timo Saari. CKIR:n neuvottelukunnan ulkomaisina tiedejäseninä toimivat professori James G. March Stanfordin yliopistosta, professori Ikujiro Nonaka ja professori Yves Doz INSEADista. CKIR:n johtokunta muodostuu HKKK:n, Liikesivistysrahaston ja yritysten edustajista.

CKIR järjestää säännöllisesti tutkimusohjelmiin liittyviä kansainvälisiä konferensseja, workshoppeja sekä seminaareja. Vuoden 2002 CKIR:n mittavimpiin tapahtumiin kuuluivat avoin paneelikeskustelu Suomen kansainvälisen kilpailukyyn

Meneillään olevien tutkimusten ja julkaisujen uudistettu RESCAT-tietokanta on käytettävissä yliopiston www-sivuilla www.hkkk.fi, kohdassa tutkimus ja opetus > tutkimustoiminta > julkaisut > julkaisutietokanta RESCAT

kehittämisestä ja kansainvälinen workshop globaalia tietotaloudesta ja yritysten tiedon luomisesta. Workshop kokosi kansainvälisiä huipputason professoreita ja yritysjohtajia yhteen jo toisen kerran pohtimaan tiedon luomisen kysymyksiä.

Tutkimustuloksia julkaistiin 21 kansainvälisessä ja kotimaisessa julkaisussa. Vuosina 2001–2002 CKIR on jättänyt 40 keksintöilmoitusta sekä 4 kotimaista ja 2 kansainvälistä patenttihakemusta. CKIR:n toimintaa tukivat ja siihen osallistuivat vuonna 2002 Alma Media, Kone, Liikesivistysrahasto, Sonera, Tekes sekä Nokia.

VENÄJÄN JA BALTIAN KESKUS

Venäjän ja Baltian keskus on HKKK:n monitieteinen yksikkö, jossa tuotetaan siirtymätalouksiin liittyvää osaamista otsikolla Lähialueen liiketoimintastrategiat ja skenaariot EU:n laajetessa. Tätä osaamista tarjotaan yliopiston lisäksi Suomen talouselämälle ja kansainvälisille yhteistyökumppaneille. Keskukseen toimintamuotoja ovat perustutkimus ja soveltava tutkimus, opetus, koulutus ja kansainväliset suhteet.

Sekä perustutkimuksessa että soveltavassa tutkimuksessa keskityttiin kolmeen aiheeseen. Lähialueiden tutkimusta jatkettiin koordinoimalla suomalais-venäläisenä tutkimusyhteistyönä toteutettavaa Luoteis-Venäjän talousseuranta -hanketta sekä tutkimalla suomalaisten ja venäläisten yritysten strategioita ja yhteistyötä Leningradin läänissä. Aiheesta syntyi Viipurin yritysten sopeutumista käsittelevä väitöskirja.

Keskuksessa tutkittiin myös Etelä-Suomen gateway-asemaa länsimaisten Pietarin-matkailijoiden näkökulmasta. EU:n itälaajenemisen talousvaikutuksia suomalaisyritysten kansainvälistymiseen Baltian maissa ja Puolassa koskevaa väitöstutkimusta jatkettiin. Keskuksessa käynnistettiin myös Venäjän raaka-aineita liiketoimintana käsittelevä tutkimus, jossa selvitetään yritysten integraatiota Venäjän öljy- ja kaasusektorilla. Alkuvuonna valmistui lisäksi Aleksanteri-instituutin kanssa tuotettu Venäjän ja Baltian tietoportaaali.

Tutkinto-opetukseen Venäjän ja Baltian keskus osallistui järjestämällä kolme kurssia. Poikkitieteellinen Euroopan unionin itälaajenemisen talousvaikutuksia käsittelevä etäopetusmuotoinen kurssi sekä Itä-Euroopan rahoitusmarkkinoita käsittelevä kurssi sisältyivät sekä HKKK:n ASP-ohjelman Itä-Eurooppa-modulin että valtakunnallisen Venäjän ja Itä-Euroopan maisterikoulun opetustarjontaan. Helsingin yliopiston kansainvälisen kesäkoulun ohjelmaan keskus tuotti Itämeren maiden taloudellista yhteistyötä käsittelevän kurssin.

Koulutuksen saralla keskus koordinoi syyskuun 2000 käynnistynyttä KTM:n rahoittamaa venäläisen liikkeenjohdon Jiprofin-koulutusohjelmaa. Sekä tutkimuksen että koulutuksen alalla jatkettiin tiivistä yhteistyötä HKKK:n Pienyrityskeskuksen kanssa.

Kansainväliseen korkeakoulu yhteistyöhön keskus osallistui edustamalla HKKK:a Central and East European Management Development Association (CEEMAN) -järjestössä. Suhteita yritysmaailmaan keskus ylläpiti neuvottelukuntansa kautta. Suomen ja Venäjän välisen TT-komission kanssa tuotettiin maaliskuussa 2002 pk-yrittäjyyttä Venäjällä käsittelevä yleisöseminaari.

KOULUTUSPALVELUT

UUSIA OHJELMIA JA MARKKINA-ALUEITA

JOKO Executive Education Oy (JOKO) on HKKK Holding Oy:n omistama tytäryhtiö, joka tarjoaa korkealaatuisia koulutuspalveluja liikkeenjohdon alalla. JOKOn koulutustarjonta jakautuu kaikille tarkoitettuihin avoimiin ohjelmiin, räätälöityihin yrityskohtaisiin ohjelmiin ja kansainväliseen avoimeen ohjelmaan Executive MBA (EMBA). JOKO-konserniin kuuluu emoyhtiö JOKO Executive Education Oy:n lisäksi tytäryhtiö Singaporessa. Konsernin liikevaihto oli kuluneena vuonna noin 8,8 miljoonaa euroa.

Kotimaassa JOKO oli marraskuussa 2002 jo viidennen kerran peräkkäin ykkönen Taloustutkimus Oy:n tekemässä Liikkeenjohdon koulutuksen Suur-Helsingin alueen yritys-kuvatutkimuksessa. Financial Times -lehden Executive Education Rankingiin JOKO osallistui vuonna 2002 toista kertaa, englanninkielisellä markkinointinimellään Helsinki School of Economics, Executive Education. Yrityskohtaisten ohjelmien listalla JOKO sai sijan 30 ollen näin 12. eurooppalainen koulutuksen tarjoaja. Avointen ohjelmien listauksessa sijoitus oli 42 ja kokonaissijoitus oli 33.

Yrityskohtaisten, räätälöityjen ohjelmien kysyntä kasvoi edelleen vuonna 2002. Lisäksi JOKO lanseerasi menestyksellisesti kolme uutta avointa ohjelmaa: Hallitystyöskentely, Viisas johtaminen sekä Executive Investor Relations.

Vuonna 2002 JOKO aloitti toiminnan myös Kiinan markkinoilla Singaporen tytäryhtiön kautta. Yhteistyökumppanina Kiinan markkinoilla on

singaporelainen 21-Management Studies, jonka kanssa aloitettiin yritys-kohtainen ohjelma Nankingissa toimivalle Jiangsu Telecomille. Lisäksi Pekingissä järjestettiin marraskuun lopussa 2002 CEO Breakfast Talk -tilaisuus, johon osallistui 120 Kiinassa toimivan yrityksen johtajaa.

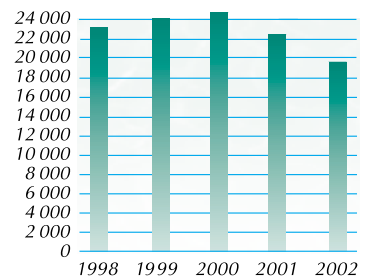
MBA-OHJELMA

Vuosi 2002 oli Helsingin kauppakorkeakoulun MBA-ohjelmalle menestyksekkäs. Ohjelmassa aloitettiin kolme uutta MBA-luokkaa: osa-aikaohjelma tammikuussa, kokopäiväiset ohjelmat sekä tammikuussa että syyskuussa. Uusien opiskelijoiden lukumäärä oli ennätyskelliset 111. Vuonna 2002 MBA-ohjelma tuotti ylijäämää.

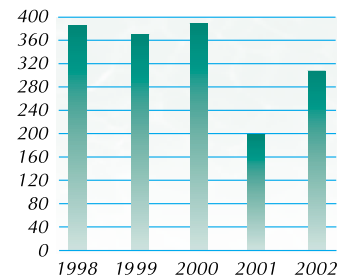
Vuonna 2002 järjestettiin kaikkiaan 80 MBA-kurssia, joista päiväohjelmien kurseja oli 50 ja loput osa-aikaohjelmien kurseja. HKKK:n MBA-ohjelmassa on perinteisesti ollut mahdollista suorittaa erikoistumisopinnot rahoituksessa tai informaatioteknologiassa. Vuoden 2002 aikana suunniteltiin ja toteutettiin ensimmäisen kerran biotutkijoille ja alasta kiinnostuneille suunnattu Biotechnology Management -ohjelma. BIO-ohjelman voi suorittaa MBA-ohjelman suuntautumisvaihtoehtona tai erillisenä opinto-kokonaisuutena. Ensimmäiset BIO-opiskelijat (yhteensä 20) aloittivat syyskuussa 2002. Kolmannes BIO-ohjelman MBA-opiskelijoista oli tohtoritutkinnon suorittaneita. Saastamoisen säätiö ja Uudenmaan TE-keskus tukivat merkittävästi Biotechnology Management -ohjelman käynnistämistä ja toteuttamista.

Vuoden 2002 aikana MBA-ohjelman koti-

Täydennyskoulutuksen opetustunnit 1998–2002

Täydennyskoulutuskurssit ja -ohjelmat 1998–2002

Luvut eivät sisällä Avoimen yliopiston tietoja.

AIKUISKOULUTUKSEN OSALLISTUJA- JA OHJELMAMÄÄRÄT

	Osallistujia	Koulutus- ohjelmia/ kursseja
<i>JOKO</i>		
<i>Executive Education Oy</i>	1 575	79
<i>Kansainvälinen koulutuskeskus</i>	2 194	111
<i>Pienyrityskeskus</i>	2 073	118
<i>Avoin yliopisto</i>	5 289	109
Yhteensä	11 131	417

NEW BUSINESS CENTER JOHTORYHMÄ

Veikko Jääskeläinen, professori, johtoryhmän puheenjohtaja

Esa Ahonen, hallintojohtaja, HKKK

*Toivo Koski, yliassistentti, HKKK
Hannu Kytölä, toimitusjohtaja,
Globalwebwise Oy*

*Pentti Mustalampi, johtaja,
Pienyrityskeskus / HKKK
Osmo Palonen, johtaja,
Sibelius-Akatemia*

*Esa Sahlman, projektipäällikkö,
Uudenmaan TE-keskus*

*Jan Sten, yliassistentti,
Svenska handelshögskolan
Nyrki Tuominen, elinkeinopäällikkö,
Helsingin kaupunki*

maista ja ulkomaista markkinointityötä tehostettiin. MBA-ohjelman verkkosivut uusittiin. MBA-ohjelma teki määrätietoista työtä tullakseen noteeratuksi kansainvälisissä rankingeissa (Financial Times, Economist). Ohjelman edustajat osallistuivat mm. Association of MBAs (AMBA)- ja Association to Advance Collegiate Schools of Business (AACSB) -akkreditointi organisaatioiden sekä European Foundation for Management Development (efmd) -järjestön kokouksiin, messuihin ja rekrytointitapahtumiin. Tämän lisäksi henkilökunta vieraili vaihtoyliopistoissa ja solmi uusia vaihtoyliopisto- ja opettajakontakteja. Alumni-luentoja ja MBA Open House -tilaisuuksia järjestettiin säännöllisesti. Oppilas- ja opettajarekistereitä kehitettiin vastaamaan ohjelman tarpeita. Syyslukukaudella 2002 aloitettiin MBA Research Luncheon -seminaarisarja, jossa MBA-opettajat tapaavat HKKK:n tutkijoita ja esittelevät ajankohtaisia tutkimuksiaan.

MBA-ohjelma on aktivoitunut alumnitoimintaansa, luonut alumnitietokannan ja kehittänyt www-pohjaisia alumnipalveluja. MBA-ohjelma on osittain pitänyt omia rekrytointitilaisuuksia, osittain hyödyntänyt HKKK:n Rekrytointipalveluja. Tällä on lisätty ohjelman tunnettuutta yritysmaailmassa. Lisäksi MBA-ohjelma on ollut aktiivisesti mukana HKKK:n partneritoiminnassa.

Vuonna 2002 AMBA akkreditoi uudelleen Helsingin kauppakorkeakoulun MBA-ohjelman. Akkreditointia varten laadittiin laaja itsearvointi-raportti.

MBA-ohjelmasta valmistui vuoden 2002 aikana 62 opiskelijaa (vuonna 2001: 70). Päättäjät-tilaisuus, jossa pääpuhujana oli Yhdysvaltojen suurlähettiläs H.E. Ms. Bonnie McElveen-Hunter, järjestettiin 22.3.2002.

PIENYRITYSKESKUS VAHVISTUI

Vuonna 2002 Pienyrityskeskuksessa opiskeli 2 500 opiskelijaa. Kurssipäiviä oli 1 200 ja koulutettavapäiviä yhteensä noin 20 000. Yksikön toiminnan tuotot olivat 4,1 milj. euroa ja henkilökunnan vahvuus oli vuoden vaihteessa 40 henkilöä. Pienyrityskeskusella on yksiköt Mikkelissä, Helsingissä ja Pietarissa.

Pienyrityskeskus vahvisti edelleen valtakunnallista asemaansa pienyritysten kouluttajana. Vuoden aikana kehitettiin etenkin toimintojen ulkoista ja sisäistä arviointia aikuiskoulutuksen laatuyksikön aseman ylläpitämiseksi. Pk-yrityksille suunnattuja ohjelmia toteutettiin etenkin Savossa, mutta myös Keski-Suomessa, Hämeessä, Kymenlaaksossa ja Uudellamaalla, yhteensä noin 20 paikkakunnalla.

Pienyrityskeskuksen toiminnan kautta tuettiin jälleen sekä uusien yritysten perustamista ja yrittäjyyttä että toimivia pk-yrityksiä. Vuonna 2002 järjestettyihin yrittäjyysohjelmiin osallistuneiden (yht. 600) toimesta syntyi noin 200 uutta yritystä. Johtamisohjelmiin osallistui vuoden aikana noin 600 yritysten ja muiden organisaatioiden esimiestä. Kansainvälistymistä ja vientiä edistävissä ohjelmissa osallistujia oli noin 700. Pietariin painottuvan Venäjän-kaupan kehittämistyön myötä edistettiin noin 100 suomalaisyrityksen Venäjälle suuntautuvaa kauppaa.

Sekä johtamis- että kansainvälistymisohjelmat vaikuttavat konkreettisesti yritysten liiketoiminta-osaamiseen. Noin 80 % ohjelmiin osallistuneista katsoo oman ja siten myös yrityksen osaamisen lisääntyneen koulutusten vaikutuksesta, ja noin joka kolmas vientiohjelmiin osallistunut aloittaa tai lisää vientiä ohjelmien vaikutuksesta. Johtamis- ja kansainvälistymisohjelmien kautta vaikutettiin vuoden aikana myönteisesti yli tuhannen pk-yrityksen menestymiseen. Lisäksi yritys kohtaisten

ohjelmien ja Avoimen yliopiston kautta liiketoimintaosaamisen oppia ovat saaneet kymmenet yritykset ja sadat yksityiset henkilöt.

Vuoden aikana tutkimusyksikön toiminta vahvistui. Tutkimushankkeet painoutuivat kasvuyrittäjyyteen, pk-yritysten kansainvälistymiseen, Venäjänkauppaan sekä koulutustoimintaa palvelevaan tutkimukseen.

Akateemisten ja muiden pitkälle koulutettujen oman yrityksen perustamista tuettiin yrityshautomotoiminnan kautta niin Helsingissä kuin Mikkelissä. Yrityshautomoissa (New Business Center, NBC) Helsingissä ja Mikkelissä toimi vuoden lopussa yhteensä 40 yritystä ja niissä työskenteli yhteensä noin 140 henkilöä. NBC Mikkelissä muutti vuoden aikana uusiin laajentuneisiin tiloihin. Yrityshautomotoiminta on osoittautunut toimivaksi menetelmäksi yrittäjyyden vahvistamisessa.

Vuonna 2001 perustetun Mikkelin Business Campuksen toimintaa vahvistettiin ja yhteistyötä kauppatieteiden kandidaatti -koulutuksen (KTK/BScBa) ja Pienyrityskeskusten välillä kehitettiin mm. Avoimen yliopiston ja tutkielmayhteistyön muodossa.

Pääkaupunkiseudun asema Pienyrityskeskusten toiminnassa on vahvistunut HKKK:n, Eteläisellä Hesperiankadulla sijaitsevan, Yrittäjyystalon jatkuvan kehittämisen myötä. Yrittäjyystalosta löytyvät nykyisin pk-yritysten koulutuspalvelut, yrityshautomopalvelut sekä Venture Cup -liikeideakilpailuorganisaatio. Kansainvälistä toimintaa kehitettiin edelleen lisäämällä koulutus- ja kehittämistoimintaa Pietarissa. Pk-yritysten kansainvälistymisohjelmia toteutettiin vuoden aikana Saksassa ja Englannissa. Lisäksi toimittiin Tallinnaan kohdentuvan IT-alan hankkeen puitteissa.

AVOIMEN YLIOPISTON 10. TOIMINTAVUOSI

Entistä suurempi osa avoimesta opetuksesta annettiin tutkinto-opetuksen yhteydessä. Avoimen yliopiston opiskelijoita osallistui 180:lle tutkinto-opetuksen kursseille (vuonna 2001: 150). Osallistujia näillä kursseilla oli 1 084 (vuonna 2001: 781). Järjestettyjen omien kurssien määrä laski hieman (86 kurssia Helsingissä ja 23 Mikkelissä, vuonna 2001: 88 Helsingissä ja 27 Mikkelissä).

Avoimen yliopisto-opetuksen kysyntä oli niin suurta, että kaikki halukkaat eivät päässeet haluamilleen kursseille. Tarjontaa lisätään erityisesti tutkinto-opetuksen yhteydessä. Tämä on edullista opetusresurssien käytön kannalta, mutta siten saadaan myös varmistetuksi opetuksen tason ja suoritusvaatimusten säilyminen avoimessa opetuksessa samalla tasolla kuin tutkinto-opetuksessa.

Avoimen yliopiston opintojen perusteella tutkinto-opiskelijoina valittavien kelpoisten opiskelijoiden määrä ylitti ensimmäistä kertaa valittavien kiintiön. Valituksi tuli kiintiön mukaisesti 15 opiskelijaa, vaikka kelpoisten määrä oli 23. Valittavien opiskelijoiden kiintiö saatiinkin nostetuksi 30:een vuodelle 2003. Hyväksytyt olivat suorittaneet keskimäärin 76 opintoviikon opinnot (vaadittava minimi 64 ov) keskimääräisellä arvosanalla 72,8 pistettä (vaadittava minimi 60 pistettä).

Avoimessa yliopistossa kehitettiin edelleen virtuaaliopetusta. Verkko-opetuksena toteutetaan säännöllisesti kaksi kurssia ja useilla kursseilla osa opetuksesta ja harjoituksista toteutetaan verkossa.

● Koulutuspalveluja tarjoaville JOKOLLE, MBA-ohjelmalle ja Avoimelle yliopistolle vuosi 2002 oli menestyksenkäs.

TUTKIMUSPALVELUT

● Liiketoimintaosaamisen
tulevaisuus FOORUMI 2002
-tapahtumasarjassa professorit
Virpi Tuunainen ja
Ari Vepsäläinen.

Helsingin kauppakorkeakoulun soveltava tutkimus on keskittynyt HKKK Holding Oy:n omistamaan LTT-Tutkimus Oy:öön. Lisäksi opiskelijat toteuttavat tutkimus- ja selvityshankkeita Yritysprojekteissa.

LTT-TUTKIMUS OY

LTT-Tutkimus Oy:n toiminta-ajatuksena on tuottaa korkeatasoisen tutkimuksen keinoin uutta tietoa ja oivalluksia asiakkaiden toiminnan kehittämiseen. Merkittävä osa projekteista on yhdessä HKKK:n professorien kanssa ideoituja ja tutkimushankkeet johtavat usein myös opinnäytetöihin ja tieteellisiin artikkeleihin. LTT:n tutkimusresurssit koostuvat omien tutkijoiden ja jatko-opiskelijoiden lisäksi Kauppakorkeakoulun asiantuntijoista sekä HKKK:n laajasta kansainvälisestä yhteistyöverkostosta.

Tutkimustoiminnan painopistealueina ovat olleet elektroninen liiketoiminta, rahoitus ja laskenta-toimi, osaamisen johtaminen sekä arviointitoiminta. LTT laajensi vuonna 2002 osaamisensa markkinointiin ja kansainväliseen liiketoimintaan sekä mikrotaloustieteeseen. Osaaminen kattaa nyt kaikki HKKK:n laitokset. Uusia laajoja moniyritysprojekteja käynnistettiin mm. mikromaksamisen ja digitaalisen median alueella. Näiden hankkeiden asiakkaat ovat pääosin suuryrityksiä.

Kansainväliseen yhteistyöhön panostettiin vuoden 2002 aikana usealla tavalla. LTT kutsuttiin mukaan European Network of Excellence Group in Electronic Commerce -ryhmään, joka koostuu Eurooppalaisista yliopistoista. Lisäksi käynnistettiin yhteistyössä TKK:n ja Tekesin kanssa OECD:n Working Party on Innovation and Technology Policy -osa-tutkimus, joka keskittyy ohjelmistoyritysten liiketoimintamalleihin ja verkostoitumiseen. Japani on saavuttanut edelläkävijän aseman useissa mobiili-internetin sovelluksissa. Kertomusvuoden aikana panostettiin yhteistyösuhteiden rakentamiseen Japanin mobiilialan yritysten ja tutkimusyhteisöjen kanssa. Lisäksi osallistuttiin yhdessä HKKK:n asiantuntijoiden kanssa globaalin Mobile Round Table -ryhmän toimintaan. LTT osallistui myös osin EU:n rahoittamaan Best Workplaces EU 2003 -yhteistyöprojektiin. Tässä hankkeessa etsitään EU:n jokaisesta maasta kilpailun avulla parhaat työnantajat.

Yksi vuoden 2002 kehityskohteista oli asiantuntijapalvelukonseptin kehittäminen erityisesti pienten teknologiayritysten liiketoimintamallien ja

kansainvälistymisen tukemiseen. Toiminta perustuu LTT:ssä toteutettuihin liiketoimintamalleja koskeviin tutkimuksiin. Vuoden 2002 loppupuolella käynnistettiin kaksi pilottihanketta mallin testaamiseksi.

LTT:n tuotemuotoinen liiketoiminta suuntautuu lähes kokonaisuudessaan yksityiselle sektorille. Vuoden 2002 aikana jatkettiin yhteistyötä Arvopaperivälittäjät ry:n kanssa sijoituspalvelututkimusten osalta. Compensia-tuotepohjasta laajennettiin yritys- ja järjestöjohtoon lisäksi hallitusten ja kuntajohtoon palkitsemiseen.

LTT:n toiminta pysyi vuonna 2002 volyymiltaan likimain ennallaan verraten vaikeista liiketoimintolosuhteista huolimatta. Liikevaihto kasvoi 3 % 2,4 milj. euroon. Toiminta oli kannattavaa. LTT:n vahvuutena oli vallitsevissa oloissa laaja asiakaspohja ja vähäinen riippuvuus yksittäisistä asiakkaista sekä joustava kustannusrakenne.

LIIKE-ELÄMÄN TARPEET JA OPISKELIJOIDEN OSAAMINEN KOHTAAVAT YRITYSPROJEKTEISSA

Helsingin kauppakorkeakoulun ulkopuolisille toimeksiantajille tutkimus- ja selvityshankkeita toteuttava Yritysprojektit-yksikkö sai vastuulleen kulu-neena vuonna hyvin monipuolisia projekteja. Projektitiimeissä yhdistettiin HKKK:n ekonomi- ja MBA-opiskelijoita sekä tarvittaessa muiden korkeakoulujen opiskelijoita. Tiimejä ohjasivat HKKK:n professorit ja tutkijat.

Vuoden 2002 toimeksiannoissa kiinnitettiin aiempaa enemmän huomiota opiskelijoiden mahdollisuuteen yhdistää projektissa taloustieteelliset teoriat käytännön työhön usealla eri toimialalla. Merkittävää oli myös aikaisempina vuosina toteutettujen hankkeiden pohjalta tehdyt seurantatutkimukset. Projektit toteutettiin 3–4 opiskelijan ryhmässä nopeatempoisina, muutaman kuukauden mittaisina projekteina. Useat projektit toteutti kansainvälinen ryhmä tai niissä oli muuten kansainvälinen näkökulma.

TIETOPALVELUT

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto – Helecon tietokeskus – toimii palveluiltaan, kokoelmiltaan, asiakasmäärältään ja asiakasrajapinnaltaan maan johtavana taloustieteellisenä kirjastona. Asiakaskäyntejä rekisteröidään vuosittain 150 000. Paikallisasiakkaista yli puolet tulee Helsingin kauppakorkeakoulun ulkopuolelta, muista yliopistoista, ammattikorkeakouluista ja elinkeinoelämästä. Asiakasrekisterissä on 26 000 henkeä. Huolimatta verkkopalvelujen räjähdyksmäisestä kasvusta myös paikallispalvelujen kysyntä on edelleen lisääntynyt. Elinikäisen opiskelun, täydennyskoulutuksen ja tieteellisen jatkokoulutuksen kansallisenä voimavarana Kirjasto on merkittävä tiedonlähde.

Kauppakorkeakoulun verkkokampuskirjaston aineistotarjonta on mittava. Yli 4 000 kansainvälistä tiedelehteä on käytettävissä sähköisinä yliopiston verkossa. Verkkopalvelutarjonta laajenee jatkuvasti: työpaperit, kansainväliset väitöskirjat, yrityshakemistot, case-kirjasto, uutispalvelut, tutkimuksen sitaatti-indeksit, sanakirjat, juridiset tiedonlähteet ja tilastoaineistot löytyvät verkosta. Vuonna 2002 Kirjaston palvelimille tehtiin 3 360 000 pyyntöä, joista osa kohdentui talouselämän laajalti hyödyn-tämään tietokeskuksen avoimeen yrityspalvelimeen.

Asiakkuuksien hallintaa hyödynnettiin niin verkkopalvelujen kuin tuotteistetun Helecon-sisältötuotannon ja tutkimusseurantapalveluiden kehittämisessä. Verkkopalvelujen kasvava kysyntä lisäsi tarvetta tiedonhankintataitojen ja informaatiolukutaidon koulutuksen tehostamiseen. Kauppakorkeakoulun perus- ja jatko-opiskelijoiden tukemiseksi ja opiskelun läpimenoaikojen tehostamiseksi lisättiin räätälöityä tiedonhankinnan koulutusta. MyLibrary-projektissa kehitettiin personoitua sähköisen lehtikierron mallia. Myös kaupallisten e-kirjamallien soveltuvuutta ja jakelutiemalleja testattiin. Tammiukuussa 2002 käynnistettyjen mobiilipalvelujen vastaanotto oli menestyksenkäs: vakituksia palvelujen käyttäjiä rekisteröityi vuoden aikana yli 1 000.

Kauppakorkeakoulun kirjasto profiloituu tietopalvelujen liiketoimintaosaamisella muista kotimaisista ja eurooppalaisista yliopistokirjastoista. Verkkopalvelujen tuotteistamista peilattiin elektronisen liiketoiminnan malleihin. Tutkimusseurantapalvelujen tarjontaa lisättiin tietokanavatuotteilla. Helecon-käytön uusi mobiilitilausmahdollisuus kuului strategian mukaisiin monikanavapalvelujen kehittämishankkeisiin. Helecon-palvelujen asiakkuu-

det ovat pitkäkestoisia. Merkittävät yhteistyökumppanit OECD ja ILO jatkavat edelleen yhteistyötä kirjaston kanssa. Tunnetuimpia Helecon-asiakkaita ovat Harvard University ja Bank of England.

Yhteistyö yliopistokirjastoverkoston kanssa on aktiivista. Kirjasto osallistui opetusministeriön tueman kansallisen elektronisen kirjaston (FinElib), kansallisen tiedonhakuportaalien (MetaLib) ja yhteisen kirjastojärjestelmän (Voyager) kehittämiseen. Kiinteä kansainvälinen yhteistyö European Business School Librarians Groupin, American Business School Librarians Groupin ja Asian Business School Librarians Groupin kanssa jatkuu mm. verkkoaineistojen kilpailuttamisessa ja tiedonvaihdossa. Tietokeskus on World Bankin ja Asian Development Bankin tallennekirjasto.

● HKKK:n kirjasto on Suomen johtava taloustieteellinen kirjasto.

TIETOHALLINTO

Tietohallinto vastaa HKKK:ssa käytössä olevien tietojärjestelmien hallinnasta ja toimivuudesta sekä uusien tietoresurssien hankinnasta, kehityksestä ja integroinnista.

Vuoden 2002 aikana määriteltiin sähköisten palveluiden käyttöoikeudet, linjattiin sähköpostin käyttöpolitiikka sekä valmisteltiin ja hyväksyttiin tietoturvasuunnitelma. Tietohallinto osallistui myös European Centre for Strategic Management of Universities (ESMU) -benchmark-hankkeeseen. Kuluena vuonna aloitetussa tietohallintostrategiatyössä käytettiin apuna ATK-neuvottelukunnan asiantuntemusta. Tieto- ja viestintäteknologian (TVT) opetuskäytön strategian työstämisestä vastasi Opetuksen innovaatiokeskus.

HKKK koordinoi Helsinki Business Campukseksi käynnissä olevaa virtuaaliyliopistohanketta, jota toteuttiin yhdessä Svenska handelshögskolanin kanssa. Tietohallinnon edustaja osallistui myös Suomen virtuaaliyliopiston johtoryhmätyöskentelyyn. Virtuaaliyliopistohankkeen puitteissa avattiin medialaboratorio, jossa TVT-neuvoja opastaa molempien yliopistojen opettajia uusien verkko-opetusmuotojen käytössä.

HKKK oli aktiivisesti mukana myös yliopistojen tietohallinto- ja ATK-johtajien yhteistyöryhmässä, jonka toteuttamien hankkeiden tavoitteena on luoda suomalaisille yliopistoille yhteisiä standardiratkaisuja mm. tietoverkkoihin, oppimisympäristöihin, sähköiseen asiointiin, käyttäjien sähköiseen tunnistamiseen sekä tietoturvasäädöksiin. Ryhmän tärkeimpiä yhteistyökumppaneita olivat CSC – Tieteellinen laskenta Oy, opetusministeriö, valtiovarainministeriö sekä eri ohjelmistotoimittajat. Lisäksi Tietohallinto oli mukana valtakunnallisessa opetuksen ja opiskelun tuen tietojärjestelmä Oodin kehityshankkeessa. Vuoden 2002 aikana Oodin opiskelijaliittymän WebOodin käyttö vakiintui HKKK:ssa.

Tietohallinnon alaisuudessa toimii Informaatioteknologian keskus, joka koostuu ATK-, AV-, paino- ja puhelinpalveluista.

ATK-palveluiden perustehtävänä on huolehtia HKKK:n ylläpitämien laitteistojen, tietoverkkojen ja ohjelmistojen toiminnasta, joiden määrät kasvoivat kuluneen vuoden aikana merkittävästi. ATK-tuen saatavuutta helpotettiin yhdistämällä henkilökunnan ja opiskelijoiden palvelupisteet sekä uudistamalla IT-HelpDesk-toiminnan palvelukonseptia. Suurin yksittäinen ATK-palveluiden toteuttama hanke vuonna 2002 oli henkilökunnan sähköpostijärjestelmän uusiminen, jonka ansiosta mm. sähköpostin virustorjunnan taso parani.

AV-palvelujen kysyntä kasvoi huomattavasti vuonna 2002 laitekannan sekä uusien asiakkaiden (mm. palveluja käyttävien opiskelijoiden) määrän lisääntyessä. AV-tiimin työpanos kattaa opetuksen, erilaisten tilaisuuksien ja kokousten AV-tuen sekä videoneuvottelutuen.

HeSE printin maksullisten palvelujen tuotanto pysyi edellisvuoden tasolla. Volyymien kasvassa painopalveluja voidaan tarjota kohtuuhintaan, jolloin suurempienkin painosten teettäminen HeSE printissä on taloudellisesti järkevää.

Puhelinliikennesopimukset kilpailutettiin yhdessä Svenska handelshögskolanin kanssa. Kesällä 2002 puhelinjärjestelmän keskuslaitteisto siirrettiin ElisaCom Oy:n tiloista HKKK:n omiin tiloihin. Myös Tohtorikoulutuskeskuksen muutto Ruoholahteen työllisti puhelinpalveluita kesällä 2002.

● Tiedeyhteisön edustajille ja partnereille suunnatussa WHAT's NEW 2002 -seminaarissa luentoivat professorit Kristian Möller (kuvassa) ja David Ford Bathin yliopistosta aiheenaan *Managing in Value Networks*.

SIDOSRYHMÄSUHTEET

HKKK:n toimintoja pyritään kehittämään yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Siksi jatkuva vuorovaikutus opiskelijoiden, yritysten, yhteiskunnallisten vaikuttajien ja alumnien kanssa on yliopistolle tärkeää. Sidosryhmiä palvelevat HKKK:ssa mm. Yrityspalvelu, Rekrytointipalvelut, Innovaatiotoiminta ja Alumni-toiminta.

YRITYSPALVELU TUKEE MONIMUOTOISTA YRITYSYHTEISTYÖTÄ

HKKK:n ja yritysten välisen yhteistyön tavoitteena on lisätä opetuksen ja tutkimuksen vuorovaikutusta talouselämän ajankohtaisilla alueilla. Perinteisten yritys-yhteistyömuotojen lisäksi HKKK:ssa on käynnistetty Partnership-ohjelma. Partneruudesta saatavat tuotot auttavat yliopistoa ylläpitämään korkeaa laatutasoa ja pysymään kehityksen kärjessä. Luentosalien nimeämisestä sponsoreiden mukaan saaduilla tuloilla taas ylläpidetään laatu-yliopiston vaatimusten mukaista tilojen varustelutasoa.

Partnership-ohjelma käynnistyi vuonna 2001. Sen tavoitteena on kehittää yliopiston toimintaa tulevaisuuden odotuksia vastaavaksi sekä ylläpitää ja kehittää tiivistä vuorovaikutusta yritysmaailman kanssa. Ohjelmassa on mukana talouselämän vaikuttajayrityksiä, joilla on pitkäaikainen suhde Helsingin kauppakorkeakouluun.

Uusia partnereita kutsuttiin vuoden 2002 aika-

na yksi, vuoden päättyessä HKKK:lla oli 15 partneria. Kullekin partnerille laadittiin toimintasuunnitelma, johon pyritään liittämään partnerille strategisesti tärkeää räätälöity toimenpide. Yhteistyön ensisijaiset alueet ovat työnantajakuvan vahvistaminen opiskelijoiden joukossa, opiskelijoiden rekrytointi yrityksiin, henkilöstön koulutus, tutkimus sekä tiedeyhteisön ja yritysmaailman tiedon kohtaaminen.

HKKK:n tiedeyhteisön edustajat ja Yrityspalvelu toteuttivat yhdessä erilaisia tapahtumia käytännön liike-elämän ja teorian tiedon kohtaamiselle. Tammi-kuussa 2002 järjestettiin Vähittäiskaupan tulevaisuus-seminaari, jossa SOK:n, Keskon ja TietoEnatorin ylin johto esittivät näkemyksiään kaupan tulevista haasteista. Samassa tilaisuudessa viisi HKKK:n eri aluiden johtavaa professoria esittivät väitteitä ja haasteita, jotka perustuvat tutkimuksiin sekä heidän omiin näkemyksiinsä. Liiketoimintaosaamisen merkitys oli vahvasti esillä seminaarin loppupäätelmissä.

Syksyllä järjestettiin neliosainen Liiketoimintaosaamisen tulevaisuus FOORUMI 2002 -tapahtumasarja. Vuorovaikutukseen ja keskusteluun perustuvan tapahtumasarjan kehityksessä oli HKKK laajasti mukana. Toteutukseen osallistui 52 tiedeyhteisön, tytäryhtiöiden, Kirjaston ja LTT-Tutkimus Oy:n asiantuntijaa. Mukana oli 32 yritystä ja tapahtumiin osallistui 59 henkilöä. Kaiken kaikkiaan neljässä tapahtumassa oli yhteensä 111 osallistujaa.

Ennen FOORUMIa partnereille ja tiedeyhteis-

PARTNERIT 31. JOULUKUUTA 2002

Accenture
Booz-Allen & Hamilton
Elcoteq
Ernst & Young
IBM
Kesko
KPMG
McKinsey & Company
Novo
Outokumpu
PricewaterhouseCoopers
Skanska
S-ryhmä
Stora Enso
TietoEnator

sön edustajille järjestettiin tapahtumasarjaan johdatteleva WHAT'S NEW 2002 -seminaari. Aiheena oli Managing in Value Networks. Tilaisuudessa luennoi vierailleva professori David Ford Bathin yliopistosta yhdessä HKKK:n professori Kristian Mölnerin kanssa.

Liiketoimintaosaaminen tietoyhteiskunnassa on osa HKKK:n strategiaa. Partnership-ohjelma on edistänyt tätä mm. mahdollistamalla FOORUMin järjestämisen. Lisäksi ohjelma on lisännyt partnereiden ja HKKK:n tiedeyhteisön vuorovaikutusta. Partneriyrityksissä on tiedostettu yliopistoyhteistyön mahdollisuudet uudella tavalla ja sitä on voitu hyödyntää aiempaa paremmin.

Yritykset ovat mukana HKKK:n tutkimuksen ja opetuksen kehittämisessä tukemalla myös luentosalien varustelua. Nimikkosalisopimukset jatkuvat pääosin entisten yhteistyöyritysten kanssa. Lisäksi mukaan tuli yksi uusi yritys vuonna 2002. Tuotot nimikkosaleista käytetään ATK- ja AV-välineiden sekä muun varustetason laadun ylläpitoon.

REKRYTOINTIPALVELUT AUTTAA OPISKELIJOITA TYÖURAN ALKUUN

Rekrytointipalvelut perustettiin jo vuonna 1991 edistämään opiskelijoiden siirtymistä työmarkkinoille. Vuonna 2002 yksikkö tarjosi noin 500 kotimaiselle ja kansainväliselle yritykselle yhteyden yliopiston opiskelijoihin. Opiskelijat puolestaan saivat mahdollisuuden tutustua työelämän tarpeisiin ja talouselämän avainpaikkoihin. Noin 15 prosenttia vastavalmistuneista kauppatieteiden maistereista ilmoitti saaneensa työpaikan Rekrytointipalveluiden välityksellä.

Suomen talouselämän taantuma näkyi myös Rekrytointipalveluissa. Työpaikkoja välitettiin 150 vähemmän kuin edellisellä vuonna eli yhteensä 700 paikkaa. Eniten työpaikkoja tarjottiin edelleen laskentatoimen, hallinnon ja markkinoinnin alalta.

Rekrytointipalvelut järjesti yhdessä työnantajien kanssa opiskelijoille erilaisia työllistämisen ja työnhakutilaisuuksia. ARENA 2002 -yritysmessujen teema oli International Design Business Management (IDBM) -ohjelma, minkä vuoksi messut järjestettiin yhdessä Taideteollisen korkeakoulun kanssa. Messuille osallistui 37 yritystä ja tapahtumassa vieraili noin 2 500 opiskelijaa. Suuri joukko investointipankkeja Lontoosta järjesti edellisvuosien tapaan yritysesityksen sekä keväällä että syksyllä.

Työhaun eri kursseille sekä uraneuvontaan osallistui noin 1 000 opiskelijaa. Kluuvien työvoimatoimiston korkeakouluneuvojen kanssa järjestettiin uraneuvontapäivystystä. Yhteistyössä mui-

den pääkaupunkiseudun yliopistojen, HY:n, TKK:n, Hankenin ja TaiKin vastaavien yksiköiden kanssa järjestettiin syksyllä jo neljännen kerran Working Abroad -luentosarja opiskelijoille, jotka haluavat ulkomaille töihin. Lisäksi Rekrytointipalvelut koulutti ulkomaalaisia opiskelijoita, jotka haluavat työskennellä Suomessa.

Myös kansainvälinen yhteistyö jatkui vuoden aikana etenkin CEMS-yhteisön tapahtumissa Prahasssa tammikuussa, Genevessä kesäkuussa sekä Budapestissä joulukuussa. Pohjoismaiden kesken vaihdettiin kokemuksia ja opittiin uutta Islannissa sekä Färsaarilla.

INNOVAATIOTOIMINTA

Yliopistoissa syntyvien innovaatioiden tunnistamisen, suojaamisen ja kaupallistamisen tehostamiseksi luotiin vuosituhannen vaihteessa Suomen yliopistoihin innovaatioasiamiesten verkko Rehtorien neuvoston esityksen pohjalta Keksintösäätiön, yliopistojen, Patenti- ja rekisterihallituksen sekä eräiden alueellisten toimijoiden yhteistyönä. Verkko luotiin muutamassa vuodessa, ja vuosi 2002 on ollut toiminnan vakiinnuttamisen aikaa. HKKK:ssa toiminta on jo melko vakiintunutta, koska se aloitettiin ensimmäisten joukossa vuonna 1999.

Vuonna 2002 HKKK:n innovaatioasiamies oli mukana arvioimassa yli 60 keksintöehdotusta, neuvomassa ja avustamassa yli 400 kertaa keksintö-, laki- ja sopimusasioissa ja arvioimassa satoja liikeideoita eri kilpailujen ja perusopetuskurssien yhteydessä. Tärkeän osan viime mainitusta muodostaa Venture Cup, jossa HKKK oli keskeinen toimija sekä paikallisella että kansallisella tasolla.

Innovaatiotoiminta keskittyy HKKK:n piirissä muutamaa hyvin aktiivisiin tahoihin, jotka vastaavat lähes koko innovaatioiden määrästä. Toivottavaa olisi laajempi aktivoituminen sekä suurempi kiinnostus lähteä mukaan keksintöprojekteihin ja alkuvaiheen teknologiayrityksiin.

Venture Cupissa on käynnissä kolmas kilpailuvuosi ja toinen valtakunnallinen kilpailu. Kilpailun brandi on vahva ja vakiintunut. Osallistujavolyymi oli suunnilleen edellisvuotisella tasolla, mikä on kansainvälisesti vertaillen hyvä tulos. Kilpailu toteutetaan pääosin internetiä hyväksi käyttäen. Kaikki koulutus-tilaisuudet lähetetään suorana webcastingin avulla koko maahan. Esitykset voi katsoa jälkepäin kilpailun kotisivuilta. Tuomaristo-, palaute- ja arviointiprosessi on täysin sähköinen www-sivujen kautta toteutettu prosessi. Uutta tekniikkaa hyväksikäyttäen on kilpailu pystytty viemään läpi tehokkaasti pienellä ja erittäin verkottuneella organisaatiolla. Erityisesti

tuomaristo on kiittänyt mahdollisuutta tehdä työnsä missä päin maailmaa tahansa.

ALUMNITOIMINNAN VUOSI TÄYNNÄ TAPAHTUMIA

Alumnitoiminnan tärkeimpinä tavoitteina on ylläpitää suhteita HKKK:n ja valmistuneiden välillä sekä toimia yliopiston sidosryhmäsuhteiden perustana. Alumnitoiminnalla pyritään lisäämään vuorovaikutusta alumnikunnan, opiskelijoiden ja yliopiston henkilökunnan välillä muun muassa opetuksen ja tutkimuksen kehittämiseksi.

Vuonna 2002 alumnitiedotusta vakiinnutettiin ja Alumnitoiminta järjesti toistakymmentä erilaista sidosryhmätapahtumaa, joissa vieraili lähes 2 000 alumnia, opiskelijaa tai HKKK:n ystävää.

Alumnitapahtumien pääpaino oli vuosikursseihin, joita kertomusvuonna järjestettiin seitsemät. Vuosikursseihin yhteydessä vastaanotettiin kolme arvokasta lahjoitusta, joista kaksi sisälsi HKKK:lle historiallisesti merkittävää materiaalia ja kolmas oli rahalahjoitus alumnitoiminnan tukemiseen.

Lisäksi Alumnitoiminta järjesti Studia Economica -luentoja sekä tammikuussa että syksyllä. Alkuvuoden Studia Economican aiheena oli Arvot ja etiikka talouselämässä ja yhteistyökumppanina oli Taivallahden seurakunta. Syksyn Studia Economica oli kolmiosainen luentosarja, jonka aiheena oli Quo vadis – ympäristöjohtaminen? ja yhteistyökumppaneina Ympäristöjohtamisen yhdistys ja Metsäliitto-Yhtymä. Lisäksi keväällä järjestettiin Etelä-Afriikka-seminaari

yhteistyössä Suomi–Etelä-Afriikka-seuran kanssa. Muita Alumnitoiminnan järjestämiä tapahtumia olivat avoimet luennot ja HKKK:n jouluhartaus Taivallahden kirkossa.

Alumnihallitus kokoontui vuoden aikana viisi kertaa. Hallituksen jäsenistö uusiutui vuoden aikana kahdella henkilöllä. Uusiutumisen myötä Alumnihallitukseen saatiin edustajat sekä Executive MBA-että MBA-alumneille. Kokousten lisäksi hallituksen jäsenet toimivat useissa eri työryhmissä.

Alumnikunnan ja opiskelijoiden välinen vuorovaikutus edistyi opiskelijamentoroinnin avulla. HKKK:n ja ylioppilaskunnan (KY) vuosittaiseen yhteishankkeeseen osallistui vuonna 2002 ennätyselliset 27 mentorointiparia. Hankkeen tavoitteena on antaa opiskelijalle mahdollisuus kehittyä niin ammatillisesti kuin yksityishenkilönäkin. Alumni tarjoaa kehittymishaluiselle opiskelijalle tukea ja ohjausta työelämään siirtymisessä, työuran suunnittelussa, osaamisalueiden löytämisessä sekä elämäntähtäyksensä yleistä.

ALUMNIHALLITUS VUONNA 2002

- johtaja, Telecommunications and Electronics, Ismo Rautiainen, Perlos Corporation (puheenjohtaja)
- varatoimitusjohtaja Sirpa Alhava, Kynämies
- johtaja Tomi Dahlberg, Radiolinja
- pääekonomisti Tarja Heinonen, Sampo (31.8.2002 asti)
- Director, Commercial Partnerships, Mikko Komi, Finnair (MBA-edustaja, 15.5.2002 alkaen)
- johtaja Timo Löytyniemi, Mandatum
- liikkeenjohdon konsultti Risto Penttinen, McKinsey & Company
- johtaja Elina Piispanen, Accenture (31.8.2002 asti)
- Vice President Pekka Rantala, Nokia Mobile Phones
- kehitysjohtaja Tuija Sjöblom-Martas, JOKO Executive Education (EMBA-edustaja, 15.5.2002 alkaen)
- varatoimitusjohtaja Pauli Torkko, Orion-yhtymä
- KHT Juha Tuomala, SVH PricewaterhouseCoopers
- hallintojohtaja Esa Ahonen, HKKK
- vararehtori Olli Ahtola (1.3.2002 alkaen)
- rehtori Eero O. Kasanen, HKKK (28.2.2002 asti)
- markkinointi- ja viestintäpäällikkö Tiina Laitinen, HKKK (30.9.2002 asti)
- vararehtori Jyrki Wallenius, HKKK
- alumnikoordinaattori Terttu Forsström, HKKK (sihteeri)

TUKISÄÄTIÖ

HKKK:N TUKISÄÄTIÖ 2002

*Tukisäätiön valtuuskunnan puheenjohtaja
kauppaneuvos, KTM Heikki Timonen*

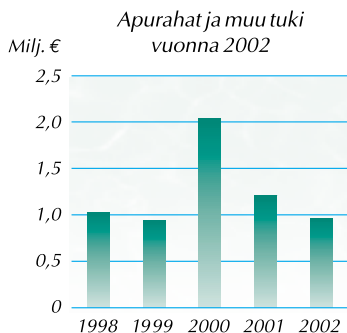
*varapuheenjohtaja
kauppaneuvos, KTM Mauri Matikainen*

*Tukisäätiön hallituksen puheenjohtaja
vuorineuvos, KTT h.c. Pentti Herkama*

*varapuheenjohtaja
toimitusjohtaja, KTT Matti Lehti*

*Hallituksen jäsenet
KTT h.c. Ahti Hirvonen
KTT Veikko Jääskeläinen
rehtori, KTT Eero O. Kasanen
kansleri, KTT Aatto Prihti
hallituksen puheenjohtaja,
varatuomari Matti Vuoria*

*Tukisäätiön toimitusjohtaja
KTM Arto Mäenmaa*

Vuosi 2002 oli Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön toiminnan kahdeskymmeneskahdeksas. Tukisäätiö myönsi toimintavuoden aikana Helsingin kauppakorkeakoululle ja sen piirissä toimiville tukea tutkimus- ja opetustoiminnan edistämiseen yhteensä 962 000 euroa (vuonna 2001: 1 204 000 euroa). Tuki sisältää 180 000 euron erityisapurahan edellisvuonna aloitetun Kauppakorkeakoulun sapativapaajärjestelmän jatkamiseksi. Muita tuen painopistealueita olivat tieteellinen tutkimustyö, opinnäytteet, matka-apurahat, kansainvälinen opiskelijavaihto ja opetuksen kehittämishankkeet.

Vuoden tutkijan tunnustuspalkinto myönnettiin professori Päivi Erikssonille merkittävistä tieteellisistä ansioista ja vuoden ohjaajapalkinto professori Pekka Korhoselle merkittävästä panoksesta jatko-opiskelijoiden ohjaukseen.

Vuoden väitöskirjapalkinto myönnettiin jaettuina KTT Ari Hyytiselle ja FT Pirja Heiskaselle. KTT Ari Hyytisen väitöskirjan aihe oli Essays on Bank Screening and Market Power in Loan Markets ja FT Pirja Heiskasen aihe oli On Decentralized Computation of Pareto-optimal Solutions in Multi-party Negotiations.

Vuoden opettajan tunnustuspalkinto myönnettiin professori Hannu Seristölle ja vuoden hallintohenkilön tunnustuspalkinto toimistos sihteeri Leena Unkarille.

Tukisäätiö rahoittaa toimintansa omaisuustuotoin ja lahjoitusvaroin. Erilaisia opinnäyte-, erikoisrahasto- ja keräyslajhoituksia säätiö vastaanotti lukuisilta yrityksiltä ja yhteisöiltä yhteensä 340 000 euroa. PricewaterhouseCoopers Oy:n erikoisrahastoon saatiin yhtiön lisälahjoituksena 25 000 euroa.

TALOUSARVIORAHOITUS

Valtion vuoden 2002 talousarviossa yliopisto sai toimintamenoihin yhteensä 21,6 miljoonaa euroa. Lisäksi opetusministeriön yliopistolle myöntämää muuta rahoitusta käytettiin yhteensä noin 43 000 euroa tutkimustoimintaan.

Toimintamonomomentin nettomenot mukaan lukien siirtomäärärahojen käyttö olivat 22,0 milj. euroa, kun vastaava luku vuonna 2001 oli 21,2 milj. euroa. Palkkausmenojen osuus menoista oli 62 % (vuonna 2001: 61 %). Toiminnan laajuus henkilöstön määrällä mitattuna oli 428 henkilötyövuotta (vuonna 2001: 426), josta 286 henkilötyövuotta rahoitettiin toimintamonomomentilta. Käyttöomaisuushankinnat ovat vähentyneet huomattavasti yliopiston toimitilojen peruskorjausten valmistuttua (vuonna 2002: 0,6 milj. euroa, vuonna 2001: 0,9 milj. euroa).

Kokonaisrahoitus tilanne säilyi edelleen hyvänä edelliseltä vuodelta siirtyneiden määrärahojen ja ulkopuolisen rahoituksen ansiosta. Toimintamonomomentilta maksetut kokonaismenot kasvoivat edellisvuodesta noin 4 % ja käytetty määräraha ylitti vuotuisen budjetin noin 0,4 milj. eurolla. Toimintamenojen osuus yliopiston kokonaisrahoituksesta tulee kuitenkin pienenevään tulevana vuosina tutkintomääriin pohjautuvan rahoitusjärjestelmän johdosta.

ULKOPUOLINEN RAHOITUS

Yliopiston kokonaismenot olivat vuonna 2002 yhteensä 35,1 milj. euroa, missä on lisäystä 1,8 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Ulkopuolisen rahoituksen osuus oli vuonna 2002 noin 37 % (13,1 milj. euroa). Yliopiston eri toimintojen osuuksissa kokonaismenoista ei juuri tapahtunut suuria muutoksia. Opetuksen ja tutkimuksen osuus kuitenkin kasvoi 2,2 milj. euroa.

Ulkopuolisia toiminnan rahoittajia olivat mm. eri säätiöt ja rahastot, ministeriöt, yritykset, Teknologian tutkimiskeskus (Tekes), Suomen Akatemia ja EU. Pienyrityskeskus sai yliopiston yksiköistä eniten ulkopuolista rahoitusta kuten edellisenaikin vuonna (vuonna 2002: 3,9 milj. euroa, vuonna 2001: 3,7 milj. euroa).

Ulkopuolisesta rahoituksesta liiketaloudellisen maksullisen toiminnan tulokertymä on 6,7 milj. euroa. Vastaavat tulot vuonna 2001 olivat 7,2 milj. euroa. Pienyrityskeskus keräsi tuloja 1,7 miljoonaa euroa, mikä oli neljännes yliopiston

tulokertymästä. Opetuksen ja tutkimuksen laitoksista eniten tuloja sai Markkinoinnin laitos. Muita merkittäviä tulolähteitä olivat CKIR:in tutkimustoiminta, Helecon-tietokeskuksen ja HeSE printin palvelut, kansainväliset koulutusohjelmat sekä Rekrytointipalvelut, Yritysprojektit ja Partnership-toiminta.

HKKK:N TILAT

Vuoden 2002 aikana Tohtorikoulutuskeskus muutti Ruoholahteen Center for Knowledge and Innovation Research (CKIR) -tutkimusinstituutin yhteyteen.

Vuoden 2002 aikana jatkettiin hanketta Yrityskiihdyttäjän perustamiseksi Mechelininkadulle Puolustusvoimilta mahdollisesti vapautuviin Taivallahden kasarmien rakennuksiin. Tarkoituksena on saada tiloja hautomosta irtautuville yrityksille ja osalle HKKK:n toimintoja. Lisäksi tehtiin yhteistyötä Helsingin tiedepuistot Oy:n ja Helsingin yliopiston kanssa koko pääkaupunkiseudun yritysrahoitus- ja -kiihdyttämötoiminnan uudelleenjärjestelyssä. Vuoden 2002 alussa käynnistyivät työt peruskorjauksen ja lisärakennuksen osalta osoitteessa Arkadiankatu 7, jonne vuoden 2003 lopussa sijoittuvat Helsingin seudun yliopistojen kansantaloustieteen laitokset yhtenäisiin tiloihin muodostaen Helsinki Center of Economic Research (HECER) -yksikön.

Vuoden 2002 aikana HKKK:n Tilahallinto osallistui osana HKKK:n hallintopalveluja European Centre for Strategic Management of Universities (ESMU) -organisaation järjestämään benchmark-hankkeeseen kahdeksan eurooppalaisen yliopiston kanssa ja menestyi arvioinnissa hyvin sijoittuen kolmen laadukaimmaksi arvioitun tilahallintoyksikön joukkoon.

Vuoden 2002 lopussa tilojen kokonaismäärä oli 29 500 m², josta Mikkelin osuus on noin 2 400 m². HKKK:n tiloja on Helsingissä kaikkiaan yhdeksässä eri toimipisteessä.

HKKK:N YRITYKSET

HKKK Holding Oy hallinnoi ja kehittää HKKK:n yritystoimintaa. Yhtiö omistaa täydennyskoulutus-toimintaa harjoittavan JOKO Executive Education Oy:n sekä soveltavaa tutkimusta tekevän LTT-Tutkimus Oy:n. Lisäksi HKKK Holding Oy on vähemmistöosakkaana Helsinki Consulting Group Ltd:ssä. Konsernin liikevaihto oli vuonna 2002 11,2 miljoonaa euroa.

HKKK HOLDING OY:N HALLITUS

puheenjohtaja
rehtori Eero O. Kasanen
jäsenet
hallintojohtaja Esa Ahonen
KTT h.c. Ahti Hirvonen
professori Jarmo Leppiniemi
professori Heikki Niskakangas
professori Vesa Puttonen
professori Kalervo Virtanen,
joka toimii myös hallituksen
varapuheenjohtajana
toimistopäällikkö Ulla Saarelainen,
joka toimii yhtiön toimitusjohtajana

HENKILÖSTÖ

Yliopisto-opettajat	
Professorit	49
Yliassistentit	17
Assistentit	30
Lehtorit	40
Päätöiset tuntiopettajat	1
Yhteensä	137

Muu henkilökunta

Tutkimushenkilöstö	81
Opetuksen ja tutkimuksen apuhenkilöstö	8
Kirjastohenkilöstö	23
Atk-henkilöstö	26
Hallinto- ja toimistohenkilöstö	79
Täydennyskoulutuksen hallinto- ja toimistohenkilöstö	61
Huoltohenkilöstö	13
Yhteensä	291

Henkilöstö yhteensä 428

Henkilöstön lukumäärä on laskettu henkilötyövuosina. Mukana ovat kaikki rahoituslähteet.

TUOTTO- JA KULULASKELMA

1.1.2002–31.12.2002

1.1.2001–31.12.2001

Toiminnan tuotot

Maksullisen toiminnan tuotot	6 682 930,57		7 204 303,37	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	285 320,61		210 166,52	
Muut toiminnan tuotot	6 313 308,35	13 281 559,53	5 286 087,13	12 700 557,02

Toiminnan kulut

Aineet, tarvikkeet ja tavarat:				
Ostot tilikauden aikana	-1 201 449,61		-1 327 511,35	
Henkilöstökulut	-21 155 078,67		-19 903 902,62	
Vuokrat	-4 776 526,81		-4 499 246,96	
Palvelujen ostot	-4 209 097,07		-3 835 083,92	
Muut kulut	-1 520 390,16		-1 598 946,34	
Poistot	-1 572 963,46		-1 702 484,64	
Sisäiset kulut	-1 383 118,78	-35 818 624,56	-1 034 367,65	-33 901 543,48
Jäämä I		-22 537 065,03		-21 200 986,46

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	26,06		557,41	
Rahoituskulut	-178,54	-152,48	-75,24	482,17

Satunnaiset tuotot ja kulut

Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Jäämä II		-22 537 217,51		-21 200 504,29

Siirtotalouden tuotot ja kulut

Kulut:				
Yhteisöille				
Kotitalouksille	-138 288,55		-194 637,30	
Euroopan unionille	0,00		0,00	
Kulujen palautukset	0,00	-138 288,55	0,00	-194 637,30
Jäämä III		-22 675 506,06		-21 395 141,59

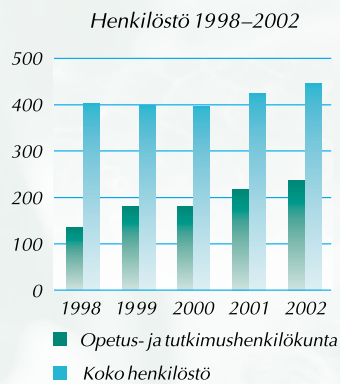
TUOTOT JA KULUT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA

Perityt arvonlisäverot	520 182,70		638 361,46	
Suoritetut arvonlisäverot	-2 000 818,40	-1 480 635,70	-1 942 587,64	-1 304 226,18

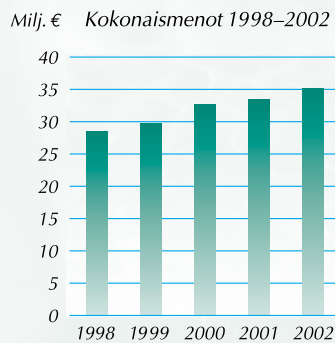
Tilikauden tuotto / kulujäämä

-24 156 141,76

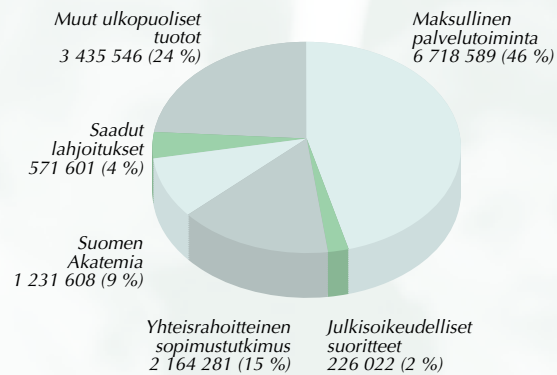
-22 699 367,77

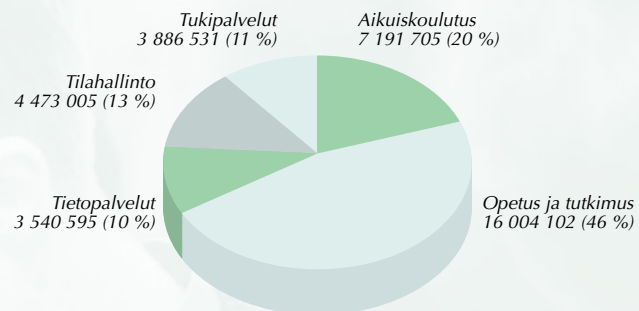
Henkilöstön lukumäärä on laskettu henkilötyövuosina.

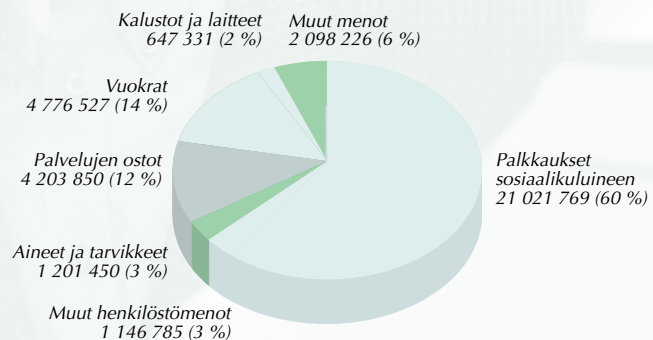
Tulot rahoituslähteittäin

Menot toiminoittain

Menot menolajeittain

TASE

	Tase 31.12.2002		Tase 31.12.2001			
VASTAAVAA						
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET						
Aineettomat hyödykkeet						
Aineettomat oikeudet	102 114,87	102 114,87		89 452,93	89 452,93	
Aineelliset hyödykkeet						
Koneet ja laitteet	1 598 233,16			2 064 329,97		
Kalusteet	901 440,72			1 373 637,59		
Muut aineelliset hyödykkeet	11 655,42	2 511 329,30		11 655,42	3 449 622,98	
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset						
Käyttöomaisuusarvopaperit	8 863,50	8 863,50	2 622 307,67	8 863,50	8 863,50	3 547 939,41
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS						
Lyhytaikaiset saamiset						
Myyntisaamiset	2 165 825,54			1 652 228,39		
Siirtosaamiset	45 563,75			3 978,26		
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 186 985,23			1 499 640,23		
Ennakkomaksut	57 977,33	3 456 351,85		60 446,83	3 216 293,71	
Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat						
Kassatilit	2 642,05			2 342,74		
Muut rahat ja pankkisaamiset	7 845 359,16	7 848 001,21	11 304 353,06	7 895 946,56	7 898 289,30	11 114 583,01
VASTAAVAA YHTEENSÄ			13 926 660,73			14 662 522,42
VASTATTAVAA						
OMA PÄÄOMA						
Valtion pääoma						
Valtion pääoma 1.1.1998	120 418,97			120 418,97		
Ed.tilikausien pääoman muutos	793 857,73			1 053 127,95		
Pääoman siirrot	22 752 506,92			22 440 097,56		
Tilikauden tuotto- /kulujäämä	-24 156 141,76	-489 358,14		-22 699 367,78	914 276,70	
Rahastojen pääomat						
Muut valtion rahastot ja lahjoitetut varat	7 845 359,16	7 845 359,16	7 356 001,02	7 895 946,56	7 895 946,56	8 810 223,26
VIERAS PÄÄOMA						
Lyhytaikainen						
Saadut ennakot	530 098,79			806 553,11		
Ostovelat	1 265 279,10			701 965,64		
Tilivirastojen väliset tilitykset	500 053,51			526 793,39		
Edelleen tilittävät erät	399 470,41			355 878,76		
Siirtovelat	2 246 545,32			2 072 782,90		
Muut lyhytaikaiset velat	1 629 212,58	6 570 659,71	6 570 659,71	1 388 325,36	5 852 299,16	5 852 299,16
VASTATTAVAA YHTEENSÄ			13 926 660,73			14 662 522,42

HALLINTOELIMET

kansleri

KTT, pääjohtaja Aatto Prihti

rehtori

professori Eero O. Kasanen

vararehtorit

professori Olli Ahtola

professori Jyrki Wallenius

hallintojohtaja

Esa Ahonen

Helsingin kauppar korkeakoulun hallinto perustuu ns.kolmikanta-periaatteeseen, jossa yliopiston tärkeimmissä päättävissä elimissä on professoreista, muusta henkilökunnasta ja opiskelijoista kustakin kolmasosan edustus.

HALLITUS

Puheenjohtaja ¹⁾

rehtori, professori

Eero O. Kasanen

vararehtori, professori

Olli Ahtola

vararehtori, professori

Jyrki Wallenius

Jäsenet

kyo Henri Heikura

kyo Janne Holkko

kyo Anu Karjalainen

lehtori Sirkka-Liisa Lainio

professori Teemu Malmi

markkinoinnin laitoksen johtaja,

professori Kristian Möller ²⁾

kielten ja viestinnän laitoksen johtaja

Tuija Nikko

osastosihteeri Petri Peltonen

kansantaloustieteen laitoksen johtaja,

professori Matti Pohjola

johtamisen laitoksen johtaja,

professori Timo Saarinen

kyo Mari Simola

laskentatoimen laitoksen johtaja,

professori Kalervo Virtanen

OPETUS- JA TUTKIMUSNEUVOSTO

Puheenjohtaja ³⁾

rehtori, professori

Eero O. Kasanen

vararehtori, professori

Olli Ahtola

vararehtori, professori

Jyrki Wallenius

Jäsenet

kansantaloustieteen laitoksen varajohtaja, ⁴⁾

professori Pekka Korhonen

professori Pekka Korhonen ⁵⁾

lehtori Marja-Liisa Kuronen

kyo Tiina Mikkonen

markkinoinnin laitoksen johtaja,

professori Kristian Möller ⁶⁾

kielten ja viestinnän laitoksen johtaja

Tuija Nikko, asiantuntija

johtamisen laitoksen varajohtaja,

professori Keijo Räsänen

professori Hannu Seristö

kyo Mari Simola

professori Risto Tainio

kv. koulutuskeskuksen johtaja,

professori Jyrki Wallenius

laskentatoimen laitoksen johtaja,

professori Kalervo Virtanen

ohjelmajohtaja Timo Saarinen,

pysyvä asiantuntija

³⁾ Puheenjohtajana on toiminut vararehtori Olli Ahtola.

⁴⁾ Pekka Korhonen on osallistunut kokouksiin laitoksen varajohtajan ominaisuudessa.

⁵⁾ Juha Kinnunen on osallistunut kokouksiin Pekka Korhosen varajäsenenä professorikiintiön edustajana.

⁶⁾ Kristian Möllerin virkavapauden ajan on Ari Vepsäläinen osallistunut kokouksiin.

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN PROFESSORIT 31.12.2002

Ahtola Olli

Al-Obaidi Zuhair (ma.)

Anttila Mai

Charles Mirjaliisa

Dahlberg Tomi (ma.)

Eriksson Päivi (ma.)

Eronen Jarmo

Gabrielsson Mika (ma.)

Haaparanta Pertti

Halme Merja-Liisa (ma.)

Helminen Marjaana (ma.)

Home Niilo (ma.)

Ikäheimo Seppo (ma.)

Ilmakunnas Pekka

Inkiläinen Aimo (ma.)

Jokivuolle Esa (ma.)

Jyrämä Annukka (ma.)

Kallio Markku

Kangasharju Helena

Kanto Antti

Kasanen Eero O.

Kauppinen Anneli (ma.)

Keloharju Matti

Kinnunen Juha

Kivijärvi Hannu

Korhonen Pekka

Kyläkoski Kalevi

Käppi Jari (ma.)

Lahti Arto

Leppiniemi Jarmo

Lilja Kari

Lovio Raimo

Luostarinen Reijo

Marttiin Pentti (ma.)

Malmi Teemu

Moisander Johanna (ma.)

Möller Kristian

Niskakangas Heikki

Pohjola Matti

Puttonen Vesa

Rajala Arto (ma.)

Rossi Matti (ma.)

Rudanko Matti

Räsänen Keijo

Saarinen Timo

Seppälä Tomi (ma.)

Seristö Hannu

Suominen Matti

Sääksjärvi Markku

Tainio Risto

Talvinen Jari (ma.)

Toivanen Otto (ma.)

Torstila Sami (ma.)

Troberg Pontus

Tuunainen Virpi (ma.)

Uusitalo Liisa

Wallenius Jyrki

Vanhala Sinikka (ma.)

Vepsäläinen Ari P. J.

Virtanen Kalervo

Välimäki Juuso

Markkinointi

Kansainvälinen liiketoiminta

Markkinointi

Soveltava kielitiede

Tietojärjestelmätiede

Organisaatiot ja johtaminen

Talousmaantiede

Kansainvälinen liiketoiminta

Kansantaloustiede

Liikkeenjohdon systeemit

Yritysjuridiikka

Kauppa

Laskentatoimi

Kansantaloustiede

Logistiikka

Rahoitus

Markkinointi

Liikkeenjohdon systeemit

Suomen kieli

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Rahoitus

Suomen kieli

Rahoitus

Laskentatoimi

Tietojärjestelmätiede

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Laskentatoimi

Rahoitus

Yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen

Laskentatoimi

Organisaatiot ja johtaminen

Organisaatiot ja johtaminen

Kansainvälinen liiketoiminta

Tietojärjestelmätiede

Laskentatoimi

Markkinointi

Markkinointi

Yritysjuridiikka

Kansantaloustiede

Rahoitus

Markkinointi

Tietojärjestelmätiede

Yritysjuridiikka

Organisaatiot ja johtaminen

Tietojärjestelmätiede

Taloustieteiden kvantitatiiviset menetelmät

Kansainvälinen liiketoiminta

Rahoitus

Tietojärjestelmätiede

Organisaatiot ja johtaminen

Tietojärjestelmätiede

Teknologija johtaminen

Rahoitus

Laskentatoimi

Tietojärjestelmätiede

Markkinointi

Liikkeenjohdon systeemit

Organisaatiot ja johtaminen

Logistiikka

Laskentatoimi

Kansantaloustiede

YHTEISTYÖYLIOPISTOT

ARGENTIINA

Universidad Argentina de la Empresa

AUSTRALIA

University of New South Wales

BELGIA

Université Catholique de Louvain
FUCAM, Facultes Universitaires
Catholiques de Mons

BRASILIA

Escola de Administração de Empresas
de São Paulo Fundação Getulio
Vargas

CHILE

Pontificia Universidad Católica de
Chile
Universidad Adolfo Ibáñez

VIRO

Estonian Business School

ESPANJA

ESADE
FUNDESEM
Instituto de Empresa
Universidad de Granada

ETELÄ-KOREA

Seoul National University
Yonsei University

ALANKOMAAT

Erasmus Universiteit Rotterdam
Katholieke Universiteit Brabant,
Tilburg

INTIA

Indian Institute of Management
Ahmedabad
Indian Institute of Management
Bangalore

IRLANTI

University College Dublin

ISLANTI

University of Iceland

ISO-BRITANNIA

London School of Economics and
Political Science
Manchester Business School
University of Manchester Institute of
Science and Technology

ITALIA

Università Commerciale Luigi
Bocconi
Università degli studi di Siena

ITÄVALTA

Leopold-Franzens-Universität
Innsbruck
Johannes-Kepler-Universität Linz
Wirtschaftsuniversität Wien

JAPANI

International University of Japan
Sophia University

KANADA

HEC Montréal
Queen's University
University of Calgary
University of Prince Edward
Island
University of Western Ontario

KIINA

Hong Kong University of Science
and Technology
National Chengchi University,
Taiwan
University of Macau

MEKSIKO

Instituto Tecnológico Autónomo
de México
Instituto Tecnológico y de
Estudios Superiores de Monterrey
Universidad del Noroeste

NORJA

Norges Handelshoyskole, Bergen
Handelshoyskolen BI

PUOLA

Leon Kozminski Academy of
Entrepreneurship and
Management
University of Economics,
Katowice
Warsaw School of Economics

RANSKA

ESC Brest
ESC Bordeaux
ESC Dijon
ESC Grenoble
ESC Lille
ESC Nantes
ESC Poitiers
ESC Reims
ESC Rennes
ESC Rouen
ESC Toulouse
ESC Troyes
ESCP-EAP Paris
ESSEC Paris
Groupe HEC Paris
IECS Strasbourg

RUOTSI

Handelshögskolan i Stockholm
Handelshögskolan vid Göteborgs
universitet
Handelshögskolan vid Umeå
universitet
Internationella Handelshögskolan,
Jönköping
Linköpings universitet
Stockholms universitet
Uppsala universitet
Växjö universitet

SAKSA

Christian-Albrechts-Universität zu
Kiel
Friedrich-Wilhelms Universität
Bonn
Gerhard Mercator Universität
Duisburg
Handelshochschule Leipzig
Humboldt-Universität zu Berlin
Ruhr-Universität Bochum
Universität Bayreuth
Universität Hamburg
Universität zu Köln
Universität Osnabrück
Universität Passau
Universität Regensburg
Universität des Saarlandes
Universität Trier
WHU Koblenz-Otto Beisheim
Graduate School of Management

SINGAPORE

National University of Singapore
Singapore Management University

SVEITSI

Universität Bern
Universität St.Gallen

TANSKA

Handelshøjskølen i København
Handelshøjskølen i Århus
Syddansk Universitet, Odense

THAIMAA

Asian Institute of Technology

TSEKKI

University of Economics, Prague

UNKARI

Budapest University of Economic
Sciences and Public Administration

USA

DePaul University
Emporia State University
Fitchburg State College
Florida Atlantic University
Indiana University
Michigan State University
Northern Illinois University
Ohio Northern University
Pittsburg State University
Texas Tech University
University of Florida
University of Nebraska at Omaha
University of North Carolina at Chapel Hill
University of Texas at Austin
University Texas at El Paso
University of Dayton
Western Washington University

UUSI-SEELANTI

University of Otago

VENÄJÄ

St.Petersburg State University

MBA:N YHTEISTYÖYLIOPISTOT

POHJOIS-AMERIKKA

Emory University
Fordham University
Indiana University
Thunderbird
University of California
University of Florida
University of Rochester
University of South Carolina
University of Texas
University of Washington
University of Calgary
University of Western Ontario

EUROOPPA

ESADE
Instituto de Empresa
Manchester Business School
University of Durham
Universität St. Gallen

AUSTRALIA JA AASIA

International University of Japan
National University of Singapore
University of Adelaide

YHTEISTYÖKUMPPANIT

HKKK:N PARTNERIT

ACCENTURE
BOOZ-ALLEN & HAMILTON
ELCOTEQ
ERNST & YOUNG
IBM
KESKO OYJ
KPMG
MCKINSEY & COMPANY
NOVO
OUTOKUMPU OYJ
PRICEWATERHOUSECOOPERS OY
SKANSKA OY
S-RYHMÄ
STORA ENSO OYJ
TIETOENATOR OYJ

CEMS-PARTNERIT

KONE OYJ
NOKIA
STORA ENSO OYJ

HKKK:N OPETUSTILOJEN VARUSTAMISTA OVAT V. 2002 TUKENEET

ALFRED BERG
COCA-COLA FINLAND OY
ELISA COMMUNICATIONS OYJ
ERNST & YOUNG OY
FORTUM OYJ
OYJ HARTWALL ABP
JAAKKO PÖYRY CONSULTING
JENNY JA ANTTI VIHURIN RAHASTO
KEMIRA OYJ
KESKO OYJ
KPMG
MAANMITTAUSLAITOS
METSO OYJ
NOKIA OYJ
NORDEA
NOVO GROUP OYJ
OSUUSPANKKIEN KESKUSPANKKI OYJ
PARTEK OYJ

PRICEWATERHOUSECOOPERS OY
SAASTAMOISEN SÄÄTIÖ
SAP FINLAND OY
SKANSKA OY
STORA ENSO OYJ
SUOMEN MESSUT FINNEXPO
TALOUSSANOMAT
TAPIOLA-YHTIÖT
TIETOENATOR OYJ
VINEYARD INTERNATIONAL OY
XEROX OY
YIT-YHTYMÄ OYJ
YRJÖ JAHNSSONIN SÄÄTIÖ

SUORAMARKKINOIN OPETUSTA JA TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET

A-LEHDET OY
ATKOS OY
OY EDITA AB
FINNAIR OY (FINNAIR PLUS)
FINNMAIL OY
OY HEDI AB
HERBALIFE INTERNATIONAL FINLAND OY
HOBBY HALL
HOMCARE JEUNINIQUE FINLAND OY
IFI OY
OY LITASET AB
NOVO
ORIFLAME OY
PRENDIMI MARKKINOINTI OY
SALOMAA YHTIÖT OY
SAMPO
SANOMA MAGAZINES FINLAND OY
SISÄSUOMI OY
SONERA OYJ
SUOMEN MARKKINOINTILIITTO R.Y. DM-JAOSTO
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SUOMEN POSTI OY
SUORAYHTIÖT OY
SUURI SUOMALAINEN KIRJAKERHO OY
SVM YHTIÖT (UNITED FEELINGS)
TIETOENATOR OYJ SUORAMARKKINOINTIPALVELUT
J. WALTER THOMPSON FINLAND OY
VAKUUTUSYHTIÖIDEN MARKKINOINTIJOHDON
YHDISTYS
OY VALITUT PALAT – READER'S DIGEST AB
YHTYNEET KUVALEHDET OY

ELEKTRONISEN KAUPAN PROFESSUURIA OVAT TUKENEET

ACCENTURE
CAP GEMINI OY
KESKO OYJ
MECRASTOR PRICEWATERHOUSECOOPERS OY
SATAMA INTERACTIVE OYJ
SONERA OYJ
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA

KAUPAN OPETUSTA JA TUTKIMUSTA OVAT TUKENEET

KESKO OYJ
KETJUETU OYJ
SUOMEN OSUUSKAUPPOJEN KESKUSKUNTA
SUOMEN SPAR OYJ

ITP- YHTEISTYÖRYTYKSET

NOKIA NETWORKS
NOVO
SKANSKA OY
SONERA OYJ
TIETOENATOR OYJ

CENTER FOR KNOWLEDGE AND INNOVATION RESEARCH -TUTKIMUSKESKUKSEN YHTEISTYÖRYTYKSET

ALMA MEDIA OYJ
CULMINATUM OY
KONE OYJ
NOKIA
SONERA OYJ

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

PL 1210, 00101 HELSINKI
PUH. (09) 431 31
FAX (09) 4313 8707
www.hkkk.fi

ISSN 1237-8410